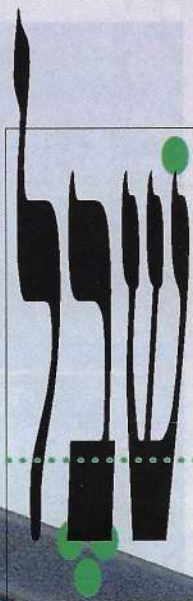

מגזין הבולאים בישראל

גליון מס' 34 ♦ ניסן - תשנ"ט ♦ אפריל '99 ♦ המזכיר 12 ₪

הדואר של גטו לובלין

הדואר הפרטי מרים ראש

קריקטורות בבולים

הנפקות חדשות בארץ ובחו"ל # יודאיקה # היצע וביקוש

REW

PLAY

FF

אוסף הבולים של אמא

מאת רחל רוזנר

כשאמא שלי היתה ילדה, היא אספה בולים מכל העולם, אבל בעיקר בולי ישראל. היו לה ארבעה אלבומים גדולים מלאים בולים, וכשהיא כבר הפסיקה להתעניין בהם, היא תמיד ניסתה "למכור" לנו את הבולים שלה.

ראשון היה אחי הגדול, מושיק. אמא תמיד נדנדה לו שיוסף בולים, ושהיא תיתן לו את האוסף שלה בתור "התחלה". מושיק לא רצה. הוא לא התעניין בבולים; הוא התעניין יותר באופניים ובכדורסל. שני היה אחי, שאול. שאול הסכים לקחת רק את הבולים מחו"ל. אחר כך הייתי אני. כבר שלוש שנים אמא מנדנדת לי שאתחיל לאסוף בולים. היא מסבירה לי כמה זה מעניין, כמה לומדים מהאיסוף, כמה הרבה כסף זה שווה, ועוד ועוד נימוקים מנימוקים שונים. אבל אני אוהבת לקרוא ספרים ולשחק עם החברות שלי וגם לרכוב על אופניים. עכשיו אמא עברה לאחי הקטן. בועז, אחי הקטן, לא רוצה בשום אופן בולים. הוא ממש מתחיל לבכות כשאמא מדברת אתו על הבולים. כנראה הוא מרגיש אשם, שהוא לא רוצה לרשת את הבולים של אמא.

יום אחד, כשאמא דיברה שוב עם בועז, ובועז התחיל לבכות, אמרתי לה: "אמא, למה שלא תמכרי את הבולים שלך ודי? בכסף תוכלי לקנות לנו אופניים חדשים". ברגע הראשון אמא הזדעזעה מהרעיון, אבל כנראה לאט-אט הוא נקלט בראשה. יום אחד היא אמרה לי ולבועז: "ראיתי מודעה בעיתון על סוחר בולים שיש לו חנות בתל-אביב. דיברתי איתו בטלפון, וסיפרתי לו שיש לי אוסף בולים כחול-לבן. קבעתי איתו פגישה למחר. רוצים לבוא איתי לתל-אביב?" אני ובועז רצינו. ידענו

שאם ניסע עם אמא לתל אביב, זה לא יהיה רק לסוחר הבולים. כבר נאכל במסעדה, ונלך לטייל, ואולי נלך גם לים... אמא שמחה שניסע איתה, בין היתר, כי יהיה מי שיעזור לה לסחוב את האלבומים הכבדים... כשנכנסנו אל סוחר הבולים, הוציאה אמא בגאווה את האלבומים מהתיק הכבד שלנו, והניחה אותם על שולחנו. הסוחר פתח את העמוד הראשון באלבום הראשון, ושאל את אמא: "מה זה?" "זה האוסף שלי", ענתה לו אמא. "גברת, את יודעת מה זה אוסף? אוסף זה בולים עם שבילים; אוסף זה בולים מסודרים לפי סדר הופעתם; אוסף זה סדרות שלמות של בולים. את מביאה לי כאן סתם בולים בלי שום סדר, בלי שום ערך?"

סוחר הבולים בקושי הסתכל עליהם, ואמר: "גברת, כל האוסף הזה שווה אולי שלושים שקל. שווה לך למכור את כל הילדות שלך בשביל שלושים שקל?". "לא...לא..." גמגמה אמא, והכניסה במהירות את האלבומים הכבדים לתוך התיק. לבועז עמדו דמעות בעיניים. ואני חשבתי על האופניים החדשים, שאצטרך לחכות להם לפחות עד הבת-מצווה שלי... מתוך הצופה, לי בתשרי תשנ"ח,

מגזין
הבולים
בישראל

גליון מס' 34
אפריל '99
מחיר: 12 ש"ח
מנורי שנת: 70 ש"ח
(ניתן לשלם טלפונית בכרטיס אשראי)

בהוצאת התאחדות בולאי ישראל
מען המערכת: ת"ד 4523, ת"א 61045
טלפקס: 03-6295547
E-mail: ipf@netvision.net.il
http://www.israelphilately.org.il

מנכ"ל: טיבי יניב
עורך ראשי: שבתאי רביב
עורך משנה: זוהר נוי
עיצוב וגרפיקה: בני כלילי

הפקה: מדינת הפקות בע"מ
רחוב בן אביגדור 8, ת"א 67218
טלפון: 03-5686111
פקס: 03-5622601

תוכן

2	מן העיתונות
7,3	מה חדש
4	חדשות דואר ישראל
25,8	הנפקות חו"ל
9	דף ומזכרת
10	עולם קטן
14	גטו לובלין
16	טוביה קורץ
20	הדואר הפרטי
21	חדש בספריה
24	הנפקות חו"ל
26	ידאיקה
28	קריקטורות בבולים
31	היצע וביקוש

מה חדש באינטרנט

המסחר בבולים באמצעות האינטרנט קיבל בשנה האחרונה תנופה גדולה ומדי יום גדל מספר האתרים שבהם מוצאים סוחרים ואספנים בולים למכירה, על ידי מכירות פומביות. הגידול במספר האתרים מאפשר חיפוש של חומר מעניין תוך אפשרות בחירה באיכות ובמחיר המתאימים לאספנים. מצד שני, מספרם הרב של האתרים הגדיל את משך הזמן הנדרש לחיפוש של פריטים הדרושים ספציפית. לא פעם קורה שהגולש מגיע סוף סוף למשהו מעניין ומועד המכירה הפומבית עבר כבר, או שהפריט נמכר. לאחרונה הוקם אתר מעניין המהווה מועדון בולאי וירטואלי, (www.stampcircuit.com) לאחר תהליך הצטרפות קצר, וקבלת חברות חנינם לשנה, יכול כל מצטרף:

- * להקים לעצמו "דף בית" ובו פריטים על עצמו ושטחי התעניינות שלו.
- * לחפש באמצעות מנוע החיפוש פריטים בולאיים המעניינים אותו.
- * להציע חומר בולאי למכירה (המכירה/קניה היא ישירה, ללא עמלות)
- * לאתר בולאים בעלי עניין משותף. היות והאתר חדש, מספר החברים בו עדין קטן ורשימת החומר המוצע למכירה הנה קצרה בינתיים.

קטלוג צומשטיין - הסוף

הפירמה צומשטיין מברן שווייץ התחילה לפרסם את קטלוג בולי אירופה שלה, ב-1910. מאז, פרט להפסקה קצרה לאחר מותו של המייסד ב-1918, התפרסמו 76 מהדורות. קטלוג זה היה פעם "התנ"ך" של בולי אירופה גם בישראל. לפני כעשור התחיל להשתלט הקטלוג הגרמני מיכל וכיום ספק אם יש משתמשים בצומשטיין בארץ. נראה, שתהליך זה התרחש אפילו בשווייץ, שכן לאחרונה הודיעה הפירמה רשמית שצידו הדפוס האלקטרוני שברשותה, שנרכש בשנות ה-80, אינו עומד יותר בדרישות והחלפתו אינה כדאית. כאשר יושלם המעבר למטבע האירופי החדש גם בשווייץ, תשקול הפירמה את חידוש פרסומו של הקטלוג.

מו"ל ישראלי לקטלוג BALE

מייקל בייל מ-Negev Holyland Stamps, המו"ל של קטלוג בייל לישראל (כרך נפרד לארץ ישראל המנדטורית), מכר את זכויות ההוצאה לאור למר יוסף שטיר מרמת-גן. מהדורות חדשות בהוצאה לאור החדשה מתוכננות ל-1999 (כרך ארץ ישראל המנדטורית) ולשנת 2000 (ישראל).

יפתח המרכז לעיון ומחקר ע"ש יגלום

בימים אלה נשלמות ההכנות לקראת פתיחתו של המרכז לעיון ומחקר על שם יוסף יגלום. המרכז יכלול תצוגה קבועה מאוספו של התורם, ספרייה בולאית ומערכת מידע ממוחשבת. המרכז יקום במוזיאון לדואר ולבולאות שבמוזיאון ארץ-ישראל ברמת אביב. בהכנות לפרויקטים נעזרו ביעוץ מקצועי, בתרומה של חומר ביבליוגרפי - ספרים וקטלוגים ובהטיית אוזן קשבת של המארגנים בכל המידע הדרוש לפרויקט, שהוענקו להם על ידי התאחדות בולאי ישראל. במכתב תודה ששיגרה שרה טוראל, אוצרת המוזיאון, לטיבי יניב, מנכ"ל ההתאחדות נאמר, בין השאר, כי אנו מקווים שמאמצינו ישאו פרי והמרכז הבולאי שייחנך בחודש אפריל, ישרת את הציבור הבולאי והמעוניינים בנושא, ויתרום את חלקו בהנחלת הבולאות לדור הצעיר.

רבותי אספני הבולים

מאת רפי נחום

נכתב לכבוד האסיפה הכללית השנתית של אגודת הבולאים התל-אביבית

רבותי אספני הבולים, מעטפות וחומותמות משוגעים לכל הדעות תגידו, עם כל הכבוד, מה נותן לכם, לכל הרוחות, האיסוף של בולים ומעטפות?	ובכל מיני מעטפות האם בתחביב הזה קיימות גם הנאות נוספות? האם התחביב נותן פירות ואיננו בכייה לדורות ומשהו לכפרות בערמות הנאגרות והנצרבות
מה? מקרב לבבות מרבה תענוגות גורם להנאות חבויות שטויות	חשבתי על זה רבות, ידידי אספני הבולים והמעטפות, והגעתי למסקנה שכזאת שלנו ברור, אין דאגות אחרות.
אז בשביל זה צריך לעשות לעיתים מזומנות כינוסים ואסיפות ומכירות פומביות של בולים וחומותמות	למעט איסוף הבולים והמעטפות וחזזור אחרי בחורות צעירות ועל כן כולנו ללא פשרות מחייכים תמיד בימים ובלילות ועוזרים אחד לשני רבות
וכל זאת כדי להרבות אספני הבולים בתפוצות במילים אחרות, אם לאמר ישירות מדוע לטפס על קירות ולחפש בנרות שגיאות נסתרות בבולים וחומותמות	אאחל לכולכם בריאות ואון ותמשיכו בתחביבנו שהוא שיגעון.

איזידור ורהיידין ב-1886. ציור זה משולב בציור שצייר אנסור ב-1892 - החדר האהוב עלי, הנראה במעטפת יום ראשון. אנסור היה אמן בלגי שמילא תפקיד חשוב בהתפתחות האמנות המודרנית. רוב יצירותיו של אנסור הן בבליה ו-14 תמונות שמן ו-3 רישומים

הבול, בערך 2.50 ש"ח, נושא את דיוקנו של הולצברג על רקע חיילי צה"ל. עיצבה: רות בקמן-מלכא

6 בולים לציון תרומת היהודים לתרבות העולם. ההנפקה תוכננה לדצמבר 1998, אך נדחתה עקב עיצומים במדפוס

במלחמת העצמאות, התקבלה ישראל לאו"ם ברוב של 37 נגד 12 ו-9 נמנעים. היה זה לא רק הישג מדיני למדינה הצעירה אלא גם הישג יהודי - הענקת מעמד שווה לעם היהודי במשפחת האומות. על הבול,

בערך 1.15 ש"ח, מופיעים דגלי האומות וישראל במרכזם. על מעטפת היום הראשון מופיע טכס הנפת הדגל הישראלי ברחבת האו"ם בידי משה שרת, אבא אבן ודוד הכהן. עיצב: אשר קלדרון

בול לזכר שמחה הולצברג, "אבי הפצועים". הולצברג, פליט שואה, עלה לארץ ב-1949, נאבק נגד

ההתקרבות לגרמניה, הקים ספריות שואה, ובהיותו ערירי, לאחר ששכל את משפחתו בשואה, הקדיש את כל חייו למען פצועי צה"ל, וראה בהם את בניו.

הנפקות בארץ

18.4.99

בול לציון יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל, התשנ"ט 1999. על הבול - האנדרטה

לזכר החללים הבדויים. האנדרטה ממוקמת לצד כביש מס' 77, סמוך לצומת הלוחם הבדוי ליד מאגר בית נטופה. האנדרטה מבטאת את ברית הדמים בין הבדויים לבין ישראל. האנדרטה יד-עד תוכננה על ידי האדריכלית עפרי דגני ועליה חקוקים שמות 110 החללים הבדויים. הבול הוא בערך 1.15 ש"ח.

בול לציון 50 שנה להצטרפות ישראל לאו"ם. ב-11 במאי 1949, עם סיום הקרבות

הוענקו למוזיאון תל אביב על ידי האספנים מוריס לוין ואוסקר פישר. תצלום הציור החדר האהוב עלי לקוח מאוסף מוזיאון זה. הבולים יופיעו בערך של 2.30 ש"ח בישראל, BEF 17 בבליה.

הממשלת. הבולים בערך 90 אג', נושאים דיוקנאות של פאול ארליך, נורברט וינר, מרטין בובר, אמיל דורקהיים, רוזה לוקסמבורג וזיגמונד פרויד.

16.5.99

הנפקה משותפת ישראל-בלגיה, שנועדה לציון את קשרי הידידות בין שתי המדינות. בבול נראה דיוקנו של הצייר ג'יימס אנסור, מעשה ידיו של הצייר הבלגי

בולים מן המניין - אתרים: תאריך ההנפקה 22.6.99

- * ג'וערה, בהרי מנשה, בסיס האוימונים של ההגנה והפלמ"ח (1.20 ש"ח)
 * שוני, על יד בנימינה, בסיס האוימונים של האצ"ל (1.90 ש"ח)
 * מצפה רביבים, בנגב (2.30 ש"ח).

19.3.99 - לציון תערוכת בולים עולמית אוסטרליה 99 (ת"א-יפו)

19.3.99 - ברכת בולאי ישראל לתערוכת אוסטרליה 99 (ת"א-יפו)

14.4.99 - כנס בנושא חיסול הבר לזכרו של אהרון אהרונסון.

11.3.99 - לציון חנוכת כבל התקשורת התת ימי לב (ת"א-יפו)

15.3.99 - לציון יום זכויות הצרכן הבין לאומי (ת"א-יפו)

חותמות אירוע

(בסוגריים מקום ההחתמה)
 4.3.99 - לציון חנוכת בית הפלמ"ח ומוזיאון הפלמ"ח (תל אביב-יפו)

- פרפר נחמד (ראה תמונת שער). סדרת הטלוויזיה בשם זה עוסקת בתכנים הלוקחים מסביבתו הקרובה של הילד. הסדרה עוצבה ותוכננה עבור ילדים צעירים מאוד כדי לקדם אצלם מוטיבציה,

8.3.99 - לציון יום האשה הבין-לאומי (ירושלים)

יצירתיות ותחושת עצמאות. הבולים הם בערך 1.20 ש"ח. עיצב: טוביה קורץ.

תכנית ההנפקות ליתרת 1999

- 22.6.99 - הרב אור שרגא
1.9.99 - מועדים התש"ס - אושפיזין (4 בולים)
1.9.99 - צליינות 2000 - 3 בולים - ירושלים, סובב כינרת, נצרת.
1.9.99 - הנפקה משותפת עם סלובקיה - 2 בולים (כדים מעוטרים עם כיתוב עברי).
1.9.99 - תלבושות עדות - סדרת המשך - 2 בולים (מרוקו ובוכרה).
9.12.99 - יום הבולאות - קישקה - בול שהודפס ב-98 ופורסם בשל 32 (בשער).
50 - להכרזת ירושלים כבירת ישראל - ציור של לודיג בלום.
50 - שנה לקרית שמונה.
- מילניום.

שירות דואר לשלוח את המסר - רגיל, רשום, אקספרס או מברק, ולשגר את המסר באמצעות האינטרנט, אל מוקד שהם ברשות הדואר. מחיר משלוח מסר אלקטרוני באמצעות מכתב (עד 2 עמודים) רגיל בארץ 2.60 ש"ח, לחו"ל 3.35-4.40 ש"ח, רשום בארץ 6.30 ש"ח.

בחודשים הקרובים תפעיל רשות הדואר שירות מיוחד למנויים שיקבלו שם משתמש וסיסמא לשימוש בשירותי דואר-טק וכן ניתן יהיה לרכוש בסניפי-הדואר כרטיסי PRE - PAID ובאמצעותם לשלוח מסרים בשירות דואר-טק בנוחות מירבית.

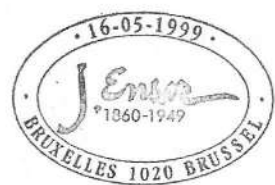
עוד באתר - מערכת בקרה המאפשרת מעקב אחר תנועת הפריטים שנשלחו באמצעות שירותי השליחים של רשות הדואר, השירות הבולאי ועוד.

החידוש העיקרי באתר הוא שירות דואר-טק (ניתן להיכנס אליו גם ישירות www.doar-tech.zahav.net.il) שירות זה מאפשר העברת מסרים, ממוען לנמען, כאשר האחד שולח מסר אלקטרוני באמצעות האינטרנט, והשני מקבל אותו כמסר פיזי - מכתב נייר סגור בתוך מעטפה. השירות מתאפשר גם בכיוון ההפוך - ניתן לשגר מכתב שנשלח באורח פיזי, לכל כתובת בדואר אלקטרוני. השולח יכול לבחור באיזה

18.4.99 - יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל (בסמת טבעון)

16.5.99 - הנפקה משותפת ישראל - בלגיה (ת"א-יפו בריסל)

רשות הדואר פתחה אתר חדש לשימוש לקוחותיה

באתר www.postil.com קיים סניף הדואר הווירטואלי הראשון, באמצעותו ניתן לרכוש מגוון מוצרים של רשות הדואר: בולים, מעטפות, כרטיסי חיוג.

חותמות להנפקות חדשות

18.4.99 - תרומת היהודים לתרבות העולם בעת החדשה (רחובות)

18.4.99 - 50 שנה לקבלת ישראל לאו"ם (ירושלים)

18.4.99 - לזכרו של שמחה הולצברג (ירושלים)

מכתב זה נשלח באמצעות

שירות משותף של:

רשות הדואר

מקוה ישראל 7, תל-אביב 61117
<http://doar-tech.internet-zahav.net>

שתי תערוכות ארציות בהכנה

חברי ההתאחדות מוזמנים להציג בשתי תערוכות ארציות הנמצאות בהכנה:

* תערוכה לכבוד 90 שנה לתל אביב, בבית יד לבנים בת"א, בחודש אוקטובר 1999. התערוכה תאורגן על ידי האגודה לאיסוף נושאים איל"ת ואגודת יודאיקה.

תינתן זכות קדימה למציגים בנושאי ארץ ישראל, יודאיקה ונושאים בכלל. התערוכה מיועדת למציגים בפעם הראשונה ולמעוניינים לקבל הסמכה למעבר מרמה ארצית לרמה לאומית ומעלה. גם בני נוער יוכלו להשתתף בתערוכה זו.

* בקניון בחיפה, בסוף השנה, תערוכה למבוגרים ולנוער. המעוניינים בפרטים נוספים: יש לפנות להתאחדות בולאי ישראל 03-6295547

זוכים נוספים באיטליה 98

בדיווח על תערוכת איטליה 98, בשבל 33, נשמטו בטעות שמות נוספים של זוכים ועמכם הסליחה.
* שלמה שטרן - רוסיה מדליה מזהבת גדולה.

התקיים כנס חוגי הנוער

הכנס המסורתי של חוגי הנוער הבולאי התקיים השנה בפורים, במוזיאון הדואר והבולאות בת"א. ילדים ונוער הגיעו מנצרת עילית, מקיבוצי הרמה, מבת-ים ועוד. הכנס אורגן על ידי מחלקת הנוער של השירות הבולאי, בשיתוף עם התאחדות בולאי ישראל. כל המשתתפים הביאו את אלבומיהם ונבחנו לדרגת דג או דרגת פרפר - שהיא הדרגה הבולאית השנייה. כולם החליפו בולים, קיבלו בולים במתנה, השתתפו בחידון נושא פרסים וערכו סיור מודרך במוזיאון.

חוגי הנוער בכנס המסורתי.

שינויים בחוג בולאות בערד

בתחילת השנה נערכו בחירות לוועד חוג הבולאות בערד. היו"ר הוא עוזי חיימוביץ, הגזבר הוא מרק אזורנסקי והמזכיר הוא סרגיי שניידרמן. הוחלט להירשם כעמותה אצל רשם העמותות ולבקש להצטרף להתאחדות. הוועד פנה לעיריית ערד לקבלת תמיכה צנועה. החברים נפגשים בכל יום ה', משעה 19.00 עד 21.00, במתנ"ס ערד.

נערכה אסיפת איל"ת

ביום רביעי 24/2/99 נערכה האסיפה הכללית השנתית של אגודת איל"ת - האגודה הישראלית לבולאות תימאטית. באסיפה נבחרו מוסדות האגודה לשנים 1999-2000. היו"ר אילת נבחר ד"ר הדי פייבל, לחברי הוועד נבחרו ד"ר איליה פרנקל - סגן יו"ר, זהר נוי - מזכיר ועורך נושאון, שלמה וורגן - גזבר, נחום שרשבסקי - אחראי ועדת אתר האינטרנט ואחראי שירות חותמות שאילת מפעילה לחבריה, שלום ברגר - אחראי לפעילות ארצית.

לוועדת ביקורת נבחרו החברים: מנחם לדור, סגל סילביו ויבגני שקלאר.

האגודה מסיימת בימים אלה את הכנת המכירה הפומבית המיוחדת שהיא מארגנת לחבריה, שתתקיים במשך חודש יוני השנה.

הישגים למציגים ישראלים באוסטרליה 99

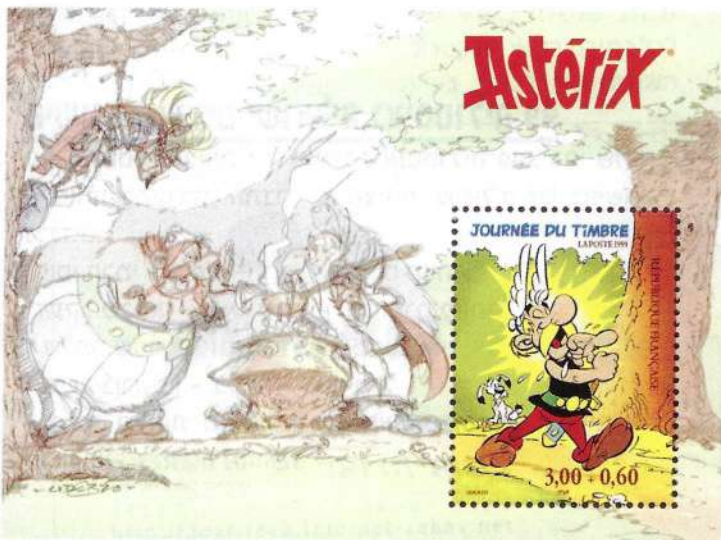
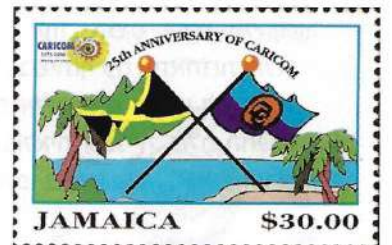
עם פרסום התוצאות של תערוכת אוסטרליה 99, כפי שדווח טלפונית למערכת, התברר כי מציגים ישראלים זכו בהישגים נכבדים:

- * יוסי חכמי - ציילון - זהב גדול ופרס מיוחד.
- * יעקב שבתאי - דואר עברי - זהב ופרס מיוחד.
- * שלמה שטרן - רוסיה 1917 - מזהב גדול
- * משה בורשטין - בלגיה - כסף גדול
- * באגף בולאות סוציאליזם זכה האוסף מכתבים ציוניים של מרווין זיגל, במדליה מזהבת.

הלוגו החדש של איל"ת, בעיצובו של יגאל גבאי.

הנפקות בח"ל

בולי הבירה

** מכירות פומביות של בולים, מעטפות, יודאיקה, מטבעות ושטרות.

** נציגים בלעדיים של החברות המובילות בעולם לייצור אלבומי ארצות, קטלוגים, מיכשור ואביזרים לאספנים, DAVO, MICHEL, GIBBONS ואחרים.

** קניה, מכירה, בדיקה והערכת אוספים.

**מקבלים חומר למכירה פומבית
הבאה שתיערך בקיץ 1999**

מען למכתבים:

ת.ד. 3769, ירושלים 91036.

משרד: בן יהודה 23, קומה ב', ירושלים.

טל' 02-6245623, פקס 02-6234607

11/3/99 - לציון חנוכת כבל
התקשורת התת ימי לב
(בהזמנת MED 1. לפרטים מר
חיים אונגר 03-7532650
(1,010 יח').

4/4/99 - לציון 70 שנות בני
עקיבא (בהזמנת תנועת
הנוער בני עקיבא) 2,310
(יח').

13/4/99 - לציון 50 שנה
לבית לוחמי הגיטאות
(בהזמנת בית לוחמי
הגיטאות) (1,010 יח')

14/4/99 - לציון כנס בנושא
גילוי חיסת הבר ע"י אהרון
אהרונסון - 80 למותו
(בהזמנת בית אהרונסון,
מוזיאון ניל"י, זכרון יעקב)
(1010 מ')

בתכנון: 75 שנה לבית"ר, בול
משותף עם בלגיה 15/5/99
בהזמנת השירות הבולאי).

1/2/99 - לציון 50 שנה
לכנסת (בהזמנת הכנסת)
4/3/99 - לציון חנוכת בית
הפלמ"ח ומוזיאון הפלמ"ח
(בהזמנת עמותת דור
הפלמ"ח, לפרטים: גב' אסנת
03-6416484)
3 דפים: 1 לחטיבת הראל, 1
לחטיבת יפתח, 1 לחטיבת
הנגב (2010 יח' מכל אחד).

זודיאק סטמפס בע"מ ZODIAC STAMPS Ltd.

מכירה פומבית

פתוחה לקהל (פעמיים בשנה - אביב וסתיו)

מבחר מכל העולם ומהארץ כל הנושאים

החברה הותיקה בישראל - מקום מרווח

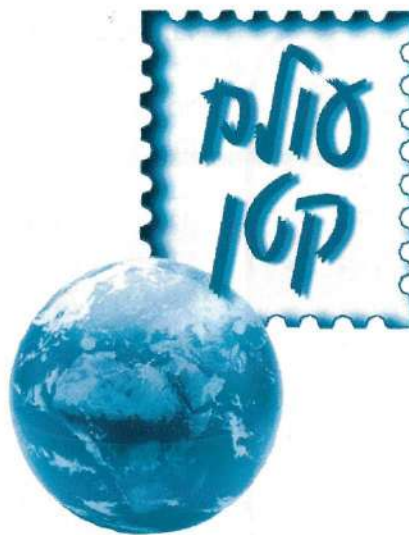
ברחוב הס 11, תל-אביב, ת.ד. 4895 טל' 03-5284931, פקס 03-6291395

אין צורך בידע גאוני כדי לדעת באיזה נושא לבחור, כל ילד יודע שנושאים כמו הנסיכה דיאנה, וטיסתו לחלל של ג'ון גלן, נמכרים היטב. כך גם כוכבי רוקנרול, או להבדיל בעלי חיים.

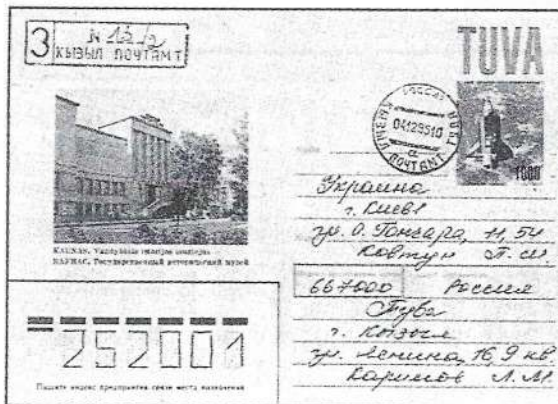
תוויות המתחזות לדבר דואר לגיטימי של מחוזות רוסים כגון TUVU או TATARSTAN, אינן נושאות אף פעם דיוקנאות של עיר הבירה, או של מנהיגים שלהם. לעיתים נעשה שימוש בתמונות רשמיות, בבולים קיימים ואף בשמות של מדינות ממש, והכל ללא רשות. כך, למשל, מופיע על תוויות אלה דב הפאנדה, סמלה של הפדרציה העולמית להגנה על חיות הבר. סנט וינסנט ונוויס, שתיהן חברות באיגוד הדואר העולמי, זוכות לאהדה רבה מצד הזיפנים ובוליהן מופיעים תכופות בתוויות האלה. נציגי השתיים ניסו לשווא להניח ידן על הזיפנים.

התוויות מודפסות באיכות גבוהה ומונפקות כגליונות מזכרת קטנים, אף פעם לא בפורמט גדול. צילומי הלוחות נשלחים למספר מרכזי הפצה בערים רוסיות. מעריכים כי כל גיליון מודפס באלף עד 5 אלפים עותקים. ההזמנות חוזרות מרוסיה לאנגליה והתוויות נשלחות למזמינים. התשלום נעשה ללא דיחוי. כל מרכז הפצה מעסיק נשים שעובדות בבתיאן.

המעטפות נושאות תוויות מוחתמות בקיזיל, בירת טובה, בחותמת דואר ובחותמת "רשום". כל הפעולה נעשית בשיתוף פעולה סמוי של פקיד דואר בקיזיל. המעטפות מגיעות ליעד פיקטיבי אף הוא ומוחתמות על גבן בחותמת מזויפת, לאחר מכן, הן מופצות למכירה בכמה מארצות אירופה. ידוע על תוויות ומעטפות שהופצו למכירה בידי מהגרים רוסים בארה"ב, אנגליה, ישראל ועוד. עד כה לא נמצאה דרך להפסיק את הסחר הלא חוקי הזה.

אלה הן תוויות שנמכרות לאספני בולים תוך הטעייתם לחשוב שמדובר בבולי דואר. אין זאת תופעה חדשה. היא מוכרת בכל העולם ובזמנים שונים נבחרו שמות בעלי צליל מותאם לתקופה. אולם הפצת מכתבים מבוליים ב"בולים" אלה היא תופעה חדשה. כותב על כך לס ויניק

מעטפה תמימה זו, הנראית חוקית לכל דבר, היא למעשה זיוף מוצלח שנמכר לאספנים.

ב-LINN'S, העיתון הבולאי האמריקני הנפוץ ביותר:

הסחר ה"מפוברק" הזה נעשה בשיטות שיווק חדשניות. ראשיתה של שרשרת השיווק באנגליה, שבה מפיקים את התוויות, לאחר שהמפיקים מחליטים מה הם הנושאים, פורמט הגליונות ושקולים אחרים שעשויים להגביר את האטרקטיביות של המוצר המוגמר בעיני הקונים.

הנפקות פרטיות ברוסיה

במגזין של איגוד הבולאות העולמי מתפרסמת הודעת שר הדואר של הפדרציה הרוסית בדבר הנפקות "בולים" על ידי גורמים פרטיים שונים תחת שמות של איזורים ושטחים השייכים לפדרציה הרוסית. תוויות אלה אינן משמשות כמובן לשום שירות דואר, בשום מקום, גם לא דואר מקומי. כל המטרה היא להוציא כסף מאספני נושאים פופולריים.

להלן רשימה חלקית של שמות "מדינות" אלה:

AMUR REPUBLIC, BURYATIA, CHECHNYA, DAGHESTAN, KARELIA ISLANDS, KURIL TATARSTAN, TUVU, SAKHA (YAKUTIA)

השימוש בסמלי נאגו רק למשתתפות

הוועד האולימפי הבין לאומי והפדרציה העולמית של בולאות אולימפית הודיעו, כי לא אושר השימוש בסמלים אולימפיים להנפקות בולים לכבוד אולימפיאדת החורף בנאגנו (יפן) 1998, למדינות שלא השתתפו באירוע זה.

להלן רשימות המדינות שהנפיקו בולים, עם סמלי האולימפאדה, ללא אישור ולפעמים עם תמונות שיאנים שלא נתנו הסכמתם לכך. מדינות אלה גם לא השתתפו במשחקים והוועד האולימפי אינו מכיר בבולים אלה ומבקש את האספנים להחרים אותם:

BHUTAN, DOMINICA, GAMBIA, GRENADA, GRENADA/GRENADINES, ST-VINCENT, GUYANA, MADAGASCAR, MALDIVES, MALI, NIGER, SIERRA LEONE, UGANDA, ZAIRE

גובר הסחר ב"בולים" שאינם בולים

כידוע, במועדוני הבולאים ובחלק מחנויות הבולים בארץ מוצע למכירה מגוון גדול של "בולים" צבעוניים ממקומות שונים מבריה"מ לשעבר, שאינם מדינות, או ישויות כלשהן, שבהם פועל דואר עצמאי.

הסופרת איין ראנד היתה אספנית

ב-22 באפריל הונפק בארה"ב בול בערך 33 סנט, לכבודה של הסופרת איין ראנד. מתברר שהסופרת הנודעת, ילידת רוסיה, היתה אספנית נלהבת. ב-1971 פרסמה ב-MINKUS STAMP JOURNAL כתבה בשם "מדוע אני אוהבת לאסוף בולים". בכתבה סיפרה, כי החלה לאסוף בולים בגיל 10, הפסיקה כעבור שנתיים אך חידשה את התחביב באמצע שנות ה-60. ב-50 השנים שבהן לא עסקה באספנות מתברר שנהגה לשמור בולים

הבול לכבודה של איין ראנד

במעטפות והם שימשו אותה בבניית האוסף שלה. במיוחד אהבה את בולי איסלנד ואיי ריוקיו. את הבולים הגדירה כ"סמלים מוחשיים של רשת תקשורת חובקת עולם". איין ראנד נפטרה ב-6 במרץ 1982.

מכירה אחת, קונה אחד

בית המכירות הפומביות האמריקני IVY & MADER, הגיע לשיא עולמי, כשכל הפריטים של מכירה פומבית אחת, נמכרו לקונה אחד.

רוצה לרכוש את הבול האמריקני ההפוך?

לפני יותר מ-10 שנים חשף העיתון הבולאי LINN'S גילוי מדהים: נמצאו 86 בולים שבהם הציור והכיתובים הפוכים. התדהמה נבעה מכך שאיש לא שיער שבדואר ארה"ב תבוצע שוב שגיאה (הראשונה היתה ב-1918 לגבי הבול ג'ני). הבול ההפוך נושא ציור של פמוט ונר דולק והוא בערך של 1 דולר. העיתון לא פרסם את נסיבות הגילוי והסקרנות בקרב האספנים הרקיעה שחקים.

בול יחיד מהסידרה המוטעית נמכר בשעתו, במכירה פומבית בשיקאגו, בסכום של \$5,500, הסכום הגבוה ביותר ששולם עד אז לבול יחיד. כמה חודשים לאחר מכן, חברה חב' מיסטיק עם כמה שותפים וקנתה 50 בולים מהופכים במחיר גבוה יותר ממחיר המכירה הפומבית הנ"ל. רובם נמכר מחדש לסוחרים ולאספנים.

הבול ההפוך, טעות נדירה של דואר ארה"ב

בפברואר 1987, תרם אספן בול אחד לאוסף הדואר הלאומי של ארה"ב, שהפך אח"כ למוזיאון בווינגטון. בירור שערך אותו אספן העלה שורה של מקרים שהובילו לטעות בהדפסת הבולים. מסתבר שהבולים הודפסו ב-2 בתי דפוס. באחד מהם היתה טעות בהצבה נכונה של גליונות הנניר למכונת ההדפסה ובלי לגלות את הטעות, נשלחו הגליונות

מדובר במכירה שנערכה ב-30 ביוני 1998, של מאות פריטים מערב הסעודית, מפירוק אוספה של משפחת חוואר. הסב של בעל האוסף, אליאס חוואר, היה סוחר בקו הרכבת החיג'זית ובעל גישה לבולי ערב הסעודית שהונפקו לצורך הפעלת הדואר בקו זה. הנפקות אלה היו בחלקן במהדורה של 50 או 100 בולים בלבד לפי צרכי הדואר של התקופה והמקום.

האב של בעל האוסף, המשיך במסורת המשפחתית והרחיב את האוסף על ידי קניית פריטים מאוסף מלך מצרים. הוא היה סוחר בולים ידוע בירושלים המזרחית. הקטלוג המיוחד שהופק למכירה זאת נשלח לאספנים בבולי ערב הסעודית הידועים ביותר ואכן התקבלו הזמנות רבות בכתב וגם באולם נכח קהל גדול. בתום ההכרזות של הפריטים הבודדים הסתכמו ההצעות ב-480 אלף דולר ואז הופעלה הצעה כוללת, לכל הפריטים, בסך של 500 אלף דולר, להפתעת כולם. המציע המקורי, בן משפחת המלוכה של קטאר, הרים את הכפפה ולבסוף זכה קונה בהצעה טלפונית, במחיר של 625 אלף דולר, לא כולל 15 אחוז עמלה לבית המכירות.

מתברר, כי כאשר נוצר מפגש בין בולים נדירים לבין הכיסים העמוקים של נסיכי הנפט בעלי השכלה ותחביבים מערביים, מחירי קטלוג אינם רלוונטים יותר.

הנהגת מטבע יורו בבלגיה

רשות הדואר של בלגיה הודיעה, כי ב-1 באוקטובר 1999, יופיע הבול הראשון (ראש המלך) עם ערך נקוב בפרנק בלגי ובמקביל - ביורו. ב-1 בינואר 2001 יפסיק הדואר הבלגי למכור בולים עם ערך נקוב בלעדי בפרנקים בלגיים. החל ב-1 בינואר 2002 כל הבולים יונפקו בלעדית במטבע יורו. הדואר יקבל מכתבים מבולים בבולים בפרנקים רק עד 30 ביוני 2002.

עד סוף יוני 2002 יחליף הדואר הבלגי בולים ישנים בחדשים, הנקובים ביורו, בתנאי שהמוחלפים הם בגליונות שלמים ובתמורה יינתנו רק 75% מערכם הנקוב.

המחאות על סך של 276 אלף דולר, שנרשמו על ידי סוחר עשיר בשווייץ, לפקודת נסיך מונאקו. העיתון אינו טוען שהנסיך ידע על כך וגם דובר בית המלוכה במונאקו מכחיש כל קשר.

תערוכת מונאקו 99 של האצולה הבולאית.

בימים 12-14 בפברואר נערכה תערוכת מונאקו 99, במוזיאון לבולים ומטבעות של הנסיכות. בתערוכה השתתפו אספנים מכל העולם, והאוספים הבולטים ביותר היו של המלכה אליזבת ה-2 והנסיך רנייה

סמל התערוכה

ה-3 ממונאקו. כל אחד מבין 100 האספנים, חברי המועדון היוקרתי העילית של הבולאות במונטה קרלו, התבקש להציג פריט דוארי יחיד והיקר ביותר שברשותו. יצוין שברשימת ה-100 מופיעים שני ישראלים – יוסף חכמי והנס סינק.

צ'כיה מוכרת מלאי בולים

ראינו במכירה פומבית של סטנלי גיבונס – אוסטרליה 99 (מרץ 99):

לוט 340: צ'כוסלובקיה – לוט ענק – 1 מיליון בולים בערך קטלוגי מיכל (1999) של 2,875,500 מרק. לאחר חיסול הפדרציה ב-31 בדצמ' 1992, הציעה הרפובליקה הצ'כית החדשה את מלאי בולי הפדרציה שנותרו לה לכל המרבה במחיר. לוט זה הוא מתוך המלאי שנקנה על ידי הזוכה במכרז. הלוט בנוי מ-30 הנפקות שונות, כל אחת ב-30 אלף עותקים; 1991 – ההסכם האנטרקטי

בנושאים ובצורה של הבולים הצרפתיים: * הערך הנקוב השנתי של אוסף שלם של כל הפריטים (פרט לדברי בולים) יעמוד על כ-450 פרנק לשנה (כ-330 ש"ח). * השירות ישאף לעבור לנושאים עכשוויים, בעלי משיכה לקהל הרחב ותוך דגש על הדור הצעיר. * לאור הצלחת הבול העגול (אליפות העולם בכדורגל) ולמען הגברת כוח המשיכה של הבולים הצרפתיים, מיגוון הצורות יהיה רחב יותר (כיום, 80 אחוז הם בגודל אחיד).

האם הנסיך רנייה מעורב בשערוריה?

שערוריה שנתגלתה בצרפת בקשר להנפקות בולים מפוקפקות, עלולה לערב את הנסיך רנייה, שליט מונאקו. כידוע, בולי מונאקו אהובים על אספנים בעולם, מונאקו היא גם מקלט מס ידוע והקזינו שלה הוא אטרקציה בינלאומית.

לדברי העיתון דה אקספרס בלונדון, המשטרה הצרפתית חוקרת שערורית בולים בהיקף של 75 מיליון דולר. הבולים שבמרכז הפרשה מוגדרים כ"הגהות דפסים" ונמכרים לאספנים. אלה הם בולים שהונפקו במיוחד למשפחה המלוכתית במונאקו כדי שזו תעניקם כמתנות וכל שימוש מסחרי רגיל בהם הוא בלתי חוקי. במהלך החקירה נתגלו

המודפסים למשרד דואר, המשרת את סוכנות הביון המרכזית CIA בוירג'יניה. מספר פקידים חברו למעין שותפים והחליפו את הבולים ההפוכים ברגילים. עקב חקירה שנפתחה, אחדים מהם התפטרו מתפקידם אך המשיכו להחזיק בבולים היקרים.

בסופו של דבר הגיעו מספר בולים לידי חברת מיסטיק והיא פרסמה הודעה בדצמבר 1998, כי היא מעמידה בולים אלה למכירה במחיר מיוחד של \$15,500 (בלוק של 4 מחירי \$60,000 ובלוק של 6 מחירי \$90,000).

מצבה למכתבים מתים

בכל מקום בו קיים שירות דואר קיימים מכתבים "מתים" שאין להם דורש. מה עושים בהם? בעיר ואקיאמה ביפן שורפים בתנור מכתבים ללא דורש, אבל במקדש בודהיסטי סמוך נוהגים הנזירים

מצבה לזכר המכתבים ללא דורש

להתפלל לעילוי נשמתם של המכתבים השרופים. הסיפור החל לפני 30 שנה, כאשר הכהן של מקדש קימיידרה נתמנה לתפקיד כבוד בדואר בואקיאמה. כשגילה את דבר המכתבים האלה החליט לבנות מצבה דמויית – מעטפה במקדש ולקיים טקס זיכרון שנתי בשבת הראשונה של חודש אפריל.

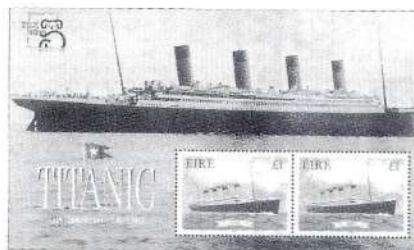
נקבעה מדיניות להנפקות בולים בצופת

השירות הבולאי הצרפתי מתכנן שינוי

טיטאניק באוסטרליה

הנושא המרכזי של תערוכת אוסטרליה 99 הוא ספנות. מדינות רבות מנפיקות גיליוניות זיכרון, בנושא זה, לכבוד התערוכה. בתמונה נראית גיליונית הזיכרון

טיטאניק בתערוכה

שהנפיקה אירלנד ועליה 2 בולים עם תמונת האניה טיטאניק.

הדואר הצ'כי נלחם בזיופים

בשנה האחרונה התגלו בצ'כיה גלויות דואר מזויפות, בהיקף גדול מאוד. לזייופים השתלם להדפיס גלויות ולהפיצן בחצי מחיר ואף פחות מזה. הדואר הצ'כי הנפיק ב-24 במרץ גלויה חדשה, שבפינה השמאלית שלה למטה מודפסת ההולוגרמה, הכוללת את לוגו הדואר ממספר זוויות ויונה עפה. מבט על הגלויה באור יוצר רושם של יונה עפה, כאשר גם הצבעים משתנים. הגלויה נושאת בול של 4 קרונות אך נמכר ב-4.70 לפירמות אשר זכאיות להדפיס פרסומת בצד השמאלי. על צד זה לא הודפס ובכוונה קווים לציון כתובת השולח. למעשה, גם הדפסת

ב-100 אלף עותקים; בולים מן המניין של שנות ה-70; 1987 - כור אטומי; 1988 - אסטרולוגיה; 1991 - אירופה. משקל כולל של הלוח כ-100 ק"ג, מחיר מינימום 3,500 דולר.

למעלה מ-400 אלף דולר עבור מעטפה

המעטפה המבוילת העתיקה בתבל נמכרה ב-17 בפברואר, במכירה פומבית בציריך, בסכום שיא של 404,800 דולר. המעטפה הידועה בשם מעטפת ה-1 במאי, נושאת את הבול הראשון בעולם - הפני השחור, נחתמה בלונדון ב-1 במאי 1840 ונשלחה לסקוטלנד ו"נקנסה" בבול נוסף של 2 פני. המקבל בסקוטלנד הדביק בול 1 פני חדש והחזיר את המעטפה ב-6.5, יום שבו נכנס הבול לתוקף. הקונה ביקש להשאר בעילום שם.

זירות כלב נושך

קראנו בשבועון כל הדרום מיום 19.2.98: אחד מעובדי רשות הדואר באשדוד, ננשך השבוע על ידי כלב של בעל דירה לו מסר מכתב רשום. מנהל מרחב הדרום בדואר, מירבי פיצ'חדה, ששמע על האירוע, נזכר במשהו שהצחיק אותו לפני 4 שנים, אז הכניסו לעבודה מכשיר דוחה כלבים לעובדי השטח של הדואר. "המנכ"ל דאז", שיחזר פיצ'חדה, "עשה סיור ושאל את

המלכה, הכלב והדור

הדוורים איך המכשיר ואחד מהם שאל את המנכ"ל אנחנו יודעים שזה דוחה כלבים, השאלה אם הכלבים יודעים זאת". מתברר שבריטניה מודעת לבעיית הכלבים הזו זה זמן רב. בתמונה נראה בול המלכה ועליו החותמת: "אנא רסן את כלבך כאשר הדור מגיע". בתמונה זו, איור הכלב שבחותמת "התלבש" דווקא על פני המלכה.

הפרסומת הוא אמצעי בטיחות נוסף ויש להניח כי מסיבות אלה פירמות יקנו כמויות של גלויות רק מהדואר. יש לציין שהדפסת ההולוגרמה קטנה (בכמויות) מחירה כה נמוך שלא בטוח כי הזייופים שגרמו לנזקים של מיליונים לדואר הצ'כי, בהכרח יוותרו גם הפעם על ההזדמנות לרווח קל.

אגב, גליונית זיכרון נושאת ההולוגרמה של פולין - גם היא הוחדרה למדינה זו בכמויות גדולות, לרעת הדואר (פרפר משנת 1993). במקרה זה, הדואר הפולני לא שילם חובו, במועד, למדפיס בארה"ב מחוסר מטבע חוץ. הדואר הסכים שהמדפיס יכין כמות נוספת למכירה לאספנים, כדי לכסות את החוב. כאשר השיווק לאספנים נכשל, קנו ספרסרים את המלאי בזול והחזירו מיליוני גיליוניות לשימוש דוארי בפולין, למכירה בחצי ערך נקוב.

בול לציון צירוף צ'כיה לנאט"ו

ב-12 במרץ הנפיק דואר צ'כיה בול לציון צירוף המדינה לברית נאט"ו. הבול הוא בערך 4.60 קרונות וצויר בידי זדניק ציגלר.

במרכז הבול - סמל נאט"ו

לובלין - הגטו והיודנרט

מאת יאנוש זביגנייב פייקוט (*)

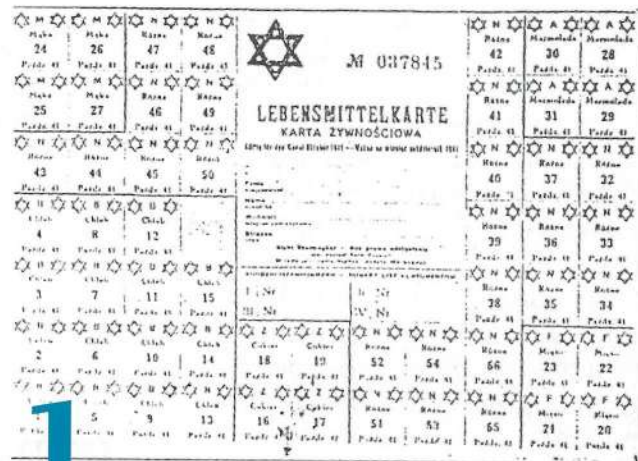
תרגם אלכסנדר זולבסקי

ערב מלחמת העולם השנייה, היתה לובלין עיר מחוז בת כ-140 אלף תושבים, מתוכם 37 אלף יהודים.

בסוף אוקטובר 1939, לאחר הקמת השלטון הגרמני בפולין, נשארה לובלין עיר מחוז, בה ישבו המינהל האזרחי של הכובש הגרמני וכמו כן מיפקדה של א.ס.א. ומשטרה. העיר נעשתה מרכז לפעילויות הקשורות בתכניות גרמניות כלפי יהודים ובה אורגן, במרץ 1942, מחנה ריכוז בשכונת מיידאנק שנקרא

K.L. DER WAFEN SS LUBLIN

מדענים גרמנים ניסו אף להוכיח שלובלין היתה עיר גרמנית מאז ומתמיד. אספני בולים זוכרים את הסידרה של גנרל גוברנמן. משנת 1944, אשר הופיעה במלאת 600 שנה ללובלין - העיר הגרמנית.

השלטון הגרמני אישר, בחודש אוקטובר 1941, פנייה של היודנרט לגבות 50 גרוש על תלוש מזון לשם סיבסוד בית חולים אפידימיולוגי. יותר מאוחר, באפריל 1942, גבו זלוטי אחד מתלוש מזון למען מטרות כלליות הקשורות באדמיניסטרציה. מתוארות בזה שתי מדבקות גבייה: 1 זלוטי - תמונה 2, ו-5 זלוטי תמונה 3. החתמת התלושים נעשתה בחותמת ולידה חותמת עגולה של היודנרט כמתואר בתמונה 4. ייתכן שחותמת זו שימשה גם למטרות אחרות. ליודנרט, בתור "שלטון עצמי יהודי", היו מגיעים

בכל יום פניות רבות שהיו נרשמות. חותמת ועד הקהילה נראית בתמונה 5 ושל היודנרט - בתמונה 6. אחת המחלקות של היודנרט היתה מחלקת מירשם תושבים ומידע (Melde- und Auskunftstelle), אשר השתמשה בחותמת המתוארת בתמונה 7. מחלקת הדואר של היודנרט בלובלין היתה ממוקמת ליד רחוב

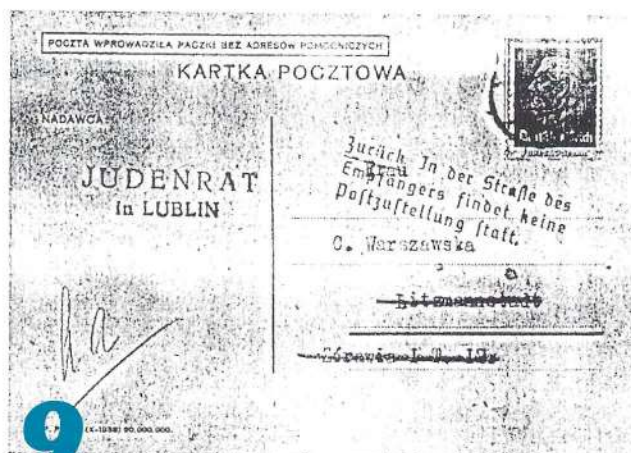

הקמת היודנרט

בפקודת המושל הנס פראנק מיום 8.11.1939 הוקם בכל ריכוזי היהודים הגדולים יותר, "ניהול עצמי" אשר נקרא בגנרל גוברנמן "ועד יהודי" - יודנרט. ליודנרט היו מספר מחלקות שטיפלו במינהל של השכונה היהודית, למשל עזרה סוציאלית, מחלקה רפואית, רישום מגורים, דואר והקצבת תלושי מזון.

גרמנית Oberkommando Der Wehrmacht, אשר בדקה משלוחים לחו"ל. האם היתה קיימת צנזורה בגטו לובלין במלוא מובן המילה, לא ניתן לבדוק. בגיטאות רבים, ועדי הקהילה היו תולים את ההוראות לשולחי גלויות הדואר לחו"ל - על מה שאסור לכתוב בהן.

(המחבר מבקש להודות לבבית לא. זולבסקי מיישראל ולח.ד. ראון מאוסטריה, עבור הצילומים שבמאמר זה).

9

Potwierdzenie odbioru

PRZESYŁKI:

a) list polecony Nr. _____

b) list zwykły _____

c) paczka _____

d) przekaz pieniężny na sumę zł _____ gr _____ słownie zł _____ gr _____

e) telegram _____

f) zaw. o rozm. telef. _____

Lublin, dn. _____ 1941

Doręczył _____ Podpis odbiorcy _____

10

JUDENRAT LUBLIN
POSTABTEILUNG

11

(*) עיתונאי פילטלי מפולין, לא יהודי, שהחליט לאחרונה לכתוב על הגיטאות מבחינת התיעוד הבולאי הערה: פרסום זה הינו תקציר ממאמר גדול על הרקע ההיסטורי של גטו לובלין, שהופיע בחוברת פילטליסטית פולנית - FILATELISTYKA, גליון 7-8-9, 1997.

Kartka Gminy Wyszynowej, Zydustralni
w LUBLINIE

L _____

Otrzymała da _____

Założona da _____ L _____

Wzrost 2.6.1. da _____ Ma prot. _____

5

קובלסקה 2 ועסקה בקבלה ומסירה של תכתובת המיועדת לתושבי הגטו.

הדואר הגרמני (Deutsche Post Osten) היה מספק דברי דואר ומשלוחי כספים ישירות ליוזנרט, וזה היה צריך למסרם לתושבי הגטו. כך, היה גם עם דואר יוצא. גלויות דואר, (שאותן היה הדואר מוכר למחלקת דואר של הגטו/בכמות מוגבלת) היו נמסרות ביחידת דואר. לאחר זיהוי המוסר ובדיקת תוכן הכתוב, היה עובד

Rada Zydowska w Lublinie
WPŁYNEŁO

da _____ № _____

6

הדואר מחתים בחותמת המאשרת את בדיקת זיהוי של המוסר. שתי חותמות יוזנרט שנמצאו על תכתובת נראות בתמונות 8, 9. "אישור קבלת משלוח", אשר היה נמסר על ידי מחלקת דואר ליד ועד הקהילה מופיע בתמונה מס' 10. מתוך הספרות אנו יודעים על חותמת נוספת של מחלקת הדואר - תמונה 11. נודע שקיימת חותמת נוספת GHETTO / POSTABLEILUNQ אבל עד עכשיו איש לא הציג אותה.

JUDENRAT in LUBLIN
Melde u. Auskunftstelle

7

מחודש ינואר 1940 נאסר על היהודים להשתמש במשרדי הדואר בלובלין. באוגוסט 1940 יועד משרד הדואר לובלין 4 ברחוב סביאטודוסקה 22 לשימוש של האוכלוסייה היהודית בלבד. מ-4.4.1942 יועד משרד דואר זה מחדש לאוכלוסייה לא יהודית, כי האוכלוסייה היהודית אשר נשארה בחיים הועברה ל"גטו לדוגמא" במידן טטרסקי.

JUDENRAT LUBLIN

8

בגטאות גדולים יותר היתה קיימת צנזורה יהודית, לבד מצנזורה

טוביה קורץ - הצייר עם המכחול

מאת אריה לין

כאמור, האיש אוהב את הטבע בצורה כזאת, שכל התבוננותו בו, מביאה עמה ציור חדש. הוא צייר שפע של ציורים שהפכו לכרזות לימודיות, איורים לספרים ואנציקלופדיות מקצועיות, בעיקר בתחום הטבע.

לעולם הבולאות, כרבים מאיתנו, התוודע טוביה מוקדם. אולם התחיל לצייר כאמן בולים, שנים אחרי ההצעות הראשונות מטעם השירות הבולאי.

בולי הדואר הראשונים מפרי מכחולו של טוביה היו בולי המטוסים, שהופיעו במסגרת הנפקות **יובל ה-50 למדינה**. כזכור, הופיעו 3 מטוסים, ששימשו את חיל האוויר במלחמת העצמאות.

אמן הציור המסורתי

כמודלים לציורים אלה שימשו המטוסים המקוריים במוזיאון חיל האוויר בחצרים. העבודה לא היתה קלה, מסיבות שונות, נזכר טוביה. לרבות העובדה שאחד המטוסים, ה-ב-17, **המבצר מעופף**, כלל אינו קיים והיה צורך להעזר בספרות מקצועית. גם המטוסים המצויים במוזיאון שימשו רקע בלבד להתרשמות, שכן העבודה המדויקת והמפורטת, נעשתה בסטודיו של האמן.

סדרת המטוסים

בסידרת המטוסים, הצבעים המצולמים לא תמיד זוהים לצבע המטוסים שבמוזיאון שכן במציאות, היו למטוסים סימני צבע שונים בתקופות שונות ובטייסות שונות. במקור, היה צריך להופיע בול רביעי עם מטוס **הפרימוס** הידוע, אולם התוכנית שונתה במהלך העבודה והוחלט על סידרה בת 3 בולים בלבד (אולי מתוך השיקול שהפרימוס כבר הופיע בבול ישראלי).

כאן המקום להדגיש, שטוביה הוא מן האמנים המעטים בתחום האיור, שאינו נעזר במחשב וכל העבודה נעשית אצלו בעזרת המכחול, העיפרון ומברשת האוויר. יש אמנים שמציינים את השימוש במחשב כהישג טכנולוגי, אולם

הבולאים להוטים, בדרך כלל, אחרי כל בול חדש או תופעה בולאית כשלהי. ספק אם חשובה בעיניהם טכניקת הציור, מיגוון שיטות העיצוב וההפקה, שלבי ההדפסה וכדומה. בעבר הלא רחוק התעניינו הבולאים במספר גדול יותר של פרטים טכניים בייצור הבולים, מאשר היום.

טוב מראה עיניים

ספק רב אם מישו מחברינו הבולאים קורא את העלון המלווה את הופעת הבולים, את השורות על הטכניקות של הניקוב, את שיטת הדפוס וכאלה פרטים שחייבים להיות רשומים בקטלוג, אין סיבה לזכור אותם כאחד מעשרת הדברות של הבולאות. ובכל זאת, יש פרטים בתהליך ייצורם של בולי דואר, שלא רק חשוב לדעת אלא גם כדאי לראות, בבחינת "טוב מראה עיניים מהלך נפש..."

מכיוון שגדל מספר האמנים הנעזרים עתה במחשב, כאמצעי טוב לייצור בולים, יש בוודאי עניין לעקוב מעט אחר האמנים השמרניים שהעיפרון והמכחול הם עדיין אמצעי ההבעה שלהם הבולטי אמצעי ביותר.

אני מודה שכאשר שמעתי שטוביה קורץ, הצייר והמאייר, שהתפרסם בשפע ציורים במירב נושאים ובמיוחד בציור בעלי חיים, קיבל על עצמו עיצוב של סידרת הבולים בנושא התוכנית **פרפר נחמד**, שמחתי וברכתי.

טוביה קורץ, הוא יליד הארץ, שנולד עם כישרון ציור מופלא, תמים וריאלי כאחד. הוא אוהב גם לצייר בעלי חיים וככה הוא חייב להיות בעל אופי טוב... והוא אכן כזה.

טוביה קורץ - ללא מחשב

צבע וטבע

טוביה למד בבי"ס אומנות ויצו צרפת ובתקופה מסוימת השתלם בארה"ב באנימציה. חיש מהר עבר לטלוויזיה הלימודית ולזכותו מספר אנימציות לתוכניות כמו

עברית בסימן טוב, רגע עם דודלי, **פרפר נחמד** ואחרים. את עבודתיו עבור מערכת הביטחון קשה לנו לראות שכן רבות מהן נועדו לכוחות הביטחון בלבד. התמחותו המיוחדת היא בתחום הציור הלימודי של צבע וטבע...

החדשים שינציחו את התוכנית פרפר נחמד. שלושת השובלים מנציחים תמונות מתוך אנימציות הפתיחה, בעוד ששלושת הובלים מציגים בובות המופיעות באולפן. שיטת העבודה היא כדלהלן: תחילה ציור קו, בפירוט מלא, בפרופורציות מתאימות. בשלב השני, כאשר הציור עובר דיון בוועדות המקצועיות, הכפופות לשירות הובלאי, נעשים תיקונים בהתאם. רק כאשר הציור מקבל "או קיי", נעשית עבודת הצבע. בשלב זה מתמלא הציור צבע והוא כאילו קם לתחייה וחי.

יש כאלה שכל גאוותם דווקא על הציור המסורתי. טוביה קורץ שייך לקבוצה השנייה והדבר מורגש היטב בעבודותיו הרבות, באיור ובציור.

ראשיתו של הפרפר נחמד

הפתיחה המצויירת והמפורסמת ביותר בטלוויזיה הלימודית היא של טוביה - פרפר נחמד. עתה היא מופיעה בשובלים של הובלים

הסקיצות הראשונות של פרפר נחמד

בולי תל אביב (י. צחור) בע"מ TEL-AVIV STAMPS. (Y. TSACHOR) LTD.

מכירה על פי הצעות מחיר בכתב (Mail Auction)

מוקדמים, מנדט, מנהלת העם, דאר עברי
ישראל, חו"ל, יודאיקה, גלויות, ספרים
קטלוג מאוייר חינם

ת.ד. 16218 תל-אביב, טלפון: 03-5226294, פקס: 03-5245088

האישית, הבולים תקפים, נחשבים פריט דוארי לכל דבר וישמשו לדואר רשום או לדואר חו"ל. בדואר אוסטרליה טרם הוחלט אם להמשיך ולפתח את רעיון התמונות הצמודות. בתערוכה הופצה אזרהה זו: "מי שינצל את התיצבותו לצילום אישי ויציג תנועות מגוונות, תישלל ממנו זכות הצילום וכספו לא יוחזר לו". נציג ישראל לתערוכת אוסטרליה 98 היה יעקב שבתאי, שגם הוא ניצל את ההזדמנות ויצר בול עם שובל - תמונה עצמית.

איכות טובה בבולים הצ'כים

ב-10 במרץ 1999 הונפקה בצ'כיה סדרת בולים במסגרת המאמץ הבינלאומי לשימור החי והצומח בשמורות הטבע. הבולים מצטיינים באיכותם והסדרה כוללת 4 בולים, שניים בערך של 4.60 קרונות צ'כיות ושניים בערך של 5 קרונות. עיצוב הבולים נעשה בידי חנה סטורקבה. בתמונות נראים ציפורים ופרפרים הנמצאים בסכנת הכחדה.

בולי הטבע של צ'כיה

על פעילות החברה הבולאית האמריקנית (APS)

APS היא האגודה הלאומית האמריקנית הגדולה ארה"ב ומייצגת את אספני ארה"ב גם באיגוד הבולאות העולמי. בירחונה האיכותי AMERICAN PHILATELIST מחודש ינואר 1999 התפרסם דו"ח פעילות לשנה האחרונה, המאפשר ללמוד ממנו מה ניתן לעשות בארגון גדול וחזק למען הבולאים. מזכיר התאחדות בולאי ישראל, מוטי קרמנר, ביקר לאחרונה במטה APS הממוקם בסטייט קולג' בפנסילבניה, עיריה שצמודה לאוניברסיטה מכובדת. הסגל כולל מנכ"ל, מנהל אדמיניסטרטיבי, מנהלת חינוך, מנהלת ספריה וספרנים, מנהל מכירות, עורך ועוד.

למחלקת המכירות היתה 1998 שנה מוצלחת ביותר, הטובה ביותר אי פעם והיא שירתה כ-8,200 חברים. חברי האגודה מוסרים למכירה בולים ומעטפות בתוך "מחברות" סטנדרטיות שרוכשים בזול (כולל מגיני פלסטיקה לבולים) ומציינים מספר קטלוג ומחיר מבוקש. כל דפי המחברות מצולמים למיקרופילמים ויוצאים בדואר ל"סיבובים" קבועים מראש אצל חברים המעוניינים לקנות את אותה קטגוריה של בולים. ערך "מחברת" צריך להיות לפחות 30 דולר. בירחון מתפרסם מדי חודש באילו קטגוריות יש עודף ומה חסר. גם שירות האקספרטים (בדיקה למתן תעודות מקור לבולים ומעטפות) סיים שנת שיא שנייה אחרי 1997. זה 20 שנה נערכים סמינרים בולאיים בקיץ (בתנאי פנימייה), וההשתתפות אשתקד היתה בשיא. בסמינרים מועברים נושאים כמו זיהוי זיופים, כיצד מכינים תצוגות

איך תנציח עצמך על בול?

הבול הראשון עם תמונה אישית

אם גם מדינות נוספות ילכו בעקבות דואר אוסטרליה, יוכלו אספנים ומבקרים בתערוכות להנציח עצמם על בול. פתח במסורת חדשה זו דוד מיידן, מנהל השירות הבולאי בדואר אוסטרליה, שהנציח את דיוקנו בצמודה לבול האוסטרלי

(האניה פול וודסייד) שהונפק לכבוד התערוכה אוסטרליה 99, שנערכה במלבורן בחודש מרץ החולף. האפשרות להנצחה עצמית ניתנה למבקרי התערוכה, שיוכלו גם לרכוש 10 בלוקים של בולי האניה, בערך 45 סנט. אנויית המפרשים פול וודסייד, עוגנת דרך קבע ליד מרכז הקונגרסים במלבורן, שם נערכה תערוכת אוסטרליה 99. למרות התוספת

הגיליון המלא, עם תמונות נציג ישראל לתערוכה.

תמונות יעקב שבתאי על הגיליון PROOF

AUSTRALIA 99
WORLD STAMP EXPO
19 - 24 MARCH 1999
MELBOURNE

THE WORLD'S FIRST PERSONALISED
STAMPS BY AUSTRALIA POST

PRODUCED BY AUSTRALIA POST SPRINTPAK IN ASSOCIATION WITH EXCEL DIGITAL

U POST SPRINTPAK

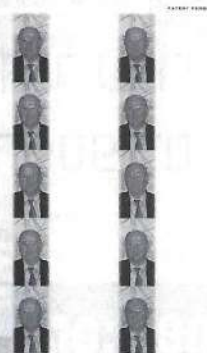

AGFA

EXCEL DIGITAL

AGFA

1 3483

AUSTRALIA 99
WORLD STAMP EXPO
19 - 24 MARCH 1999
MELBOURNE

THE WORLD'S FIRST PERSONALISED
STAMPS BY AUSTRALIA POST

PRODUCED BY AUSTRALIA POST SPRINTPAK IN ASSOCIATION WITH EXCEL DIGITAL

U POST SPRINTPAK

AGFA

EXCEL DIGITAL

AGFA

1 3483

לספריית המחקר אתר נפרד ובו ניתן לחפש בכל הכותרים באופן

משוכלל www.stamps.org

ספר חדש על רוזבלט: הנשיא האספן

לאחרונה יצא לאור ספר חדש בשם פרנקלין ד. רוזבלט, הנשיא האספן.

רוזבלט החל להתעניין בבולים בגיל צעיר, בהשפעת אמו ודודו שנהגו לטייל רבות בעולם. כאשר נבחר לנשיא ב-1933, כבר עמד לרשותו אוסף בן 20 אלף בולים ב-30 אלבומים.

בתקופת נשיאותו, המשיך רוזבלט לאסוף בשקדנות בולים ומעטפות, בהם רבים שנשלחו אליו ממקומות שונים בעולם. איסוף הבולים גרם לרוזבלט עונג רב, בעיקר בשנים בהן היה מרותק למטה או לכסא גלגלים מפאת מחלתו. הוא נהג לעודד חיילים פצועים ללכת בעקבותיו בעניין זה.

בהיותו נשיא גילה מעורבות רבה בכל נושא הנפקת הבולים בארה"ב, נהג לאשר כל בול חדש ואף העלה בעצמו כמה רעיונות בפני השירות הבולאי האמריקני. הספר מתאר את המכירות הפומביות הרבות של אוספיו, שנערכה על ידי יורשיו ומביא כמה פרטים מיוחדים משלו שהתפזרו בין אספנים רבים בעולם. את

הספר ניתן לרכוש בכתובת הבאה:

LINN'S STAMP NEWS 299 P.O.BOX

00299-45365 SIDNEY OH USA

או בפקס 00 9501-340-800-1

מחיר הספר בכריכה רכה 14.95 ובכריכה קשה - \$30

תחרותיות, שיפוט בולאות אמריקנית קלאסית, איסוף לפי נושאים ועוד.

שירות ההוצאה לאור הצליח למכור כמעט את כל המהדורות של 2 ספרים שהופיעו לראשונה לפני שנתיים והיא ממשיכה למכור בהצלחה את שניהם: מדריך סיראן לזיופים ומדריך השיפוט. תוכנית חדשה לעידוד מועדוני בולאות בבתי ספר יסודיים וחטיבות ביניים יצאה לדרך ובשיתוף פעולה עם השירות הבולאי האמריקני קוימה תחרות חיבורים שזכתה להשתתפות גדולה.

ב-APS כ-55 אלף איש, והאגודה מסייעת לקיום עשרות תערוכות ארציות בשנה - הקרויות תערוכות הסידרה העולמית, (כמקובל בכל ענפי הספורט האמריקני הכל "עולמי"). אחת לשנה מתקיימת תערוכה לאומית גדולה של "אלוף האלופים".

על רקע הפריחה הכלכלית האמריקנית, היציבות ואף העלייה המתונה במחירי בולי ארה"ב ניתן היה להניח שהכל טוב בבולאות האמריקנית. אך לא כך הדבר והאגודה החליטה ליזום מאמץ חשיבתי וארגוני כדי להתמודד עם מספר תופעות שליליות: למרות מספר תערוכות מאד מצליחות, רוב התערוכות ב"סידרה" דיווחו על ירידה במספר המבקרים; ב-1998, לראשונה זה 4 שנים, היתה ירידה (מינימלית) במספר החברים באגודה; פרט לעיתון בולאי אמריקני אחד, כל היתר ירדו בתפוצה. התאחדות בולאי ישראל מתכננת להדק קשריה עם האגודה האמריקנית בתחומים כמו סמינרים והחלפת ספרות.

מידע נוסף על APS נמצא באתר האינטרנט

www.west.net/~stamps/1/aps.html

DORON WAIDE

Tel: (516) 321-5985

Fax: (516) 321-6020

P. O. Box 548-M

Bay Shore, NY 11706 USA

MAIL BID AUCTIONS

Buying, Selling, Want List, Consignments

- FORERUNNERS
- PALESTINE MANDATE
- JUDAICA
- INTERIM PERIOD
- J.N.F.
- ISRAEL
- 1948 DOAR IVRI, 1ST HOLIDAYS
- & POSTAGE DUES, ERRORS AND VARIETIES

Free Illustrated Catalogue Upon Request

ארגנטינה כדוגמה

הדואר הפרטי חרים ראש

בחוק, שהמדינה היא הגוף היחיד הרשאי לעסוק בהפצת דברי דואר. עם זאת, לפי סעיף 4 בחוק, ניתנה ל-ENCOTEL הרשות להעניק, באורח זמני, לגורמים פרטיים את הרשות להפצת דברי דואר, לקבל ולמסור אותם דברי דואר שהם מונפול בידי המדינה. כל זה, במקרים שבהם ENCOTEL אינה יכולה לבצע שירותים אלה. חברת OCA טוענת שבכך נפרץ מונפולין המדינה והמגזר הפרטי רשאי לתת שירותי דואר. בינואר 1980 קיבלה OCA רשיון פעולה ל-5 שנים, שהוארך אחר כך ל-10 שנים וב-1987 נתקבל חוק לפיו חברות פרטיות רשאיות לתת שירות קבוע ואקראי. OCA נאחזה במילה "אקראי" וטענה שהדבר מאפשר לה לתת שירותי דואר לפי בקשת הלקוח ולא לפי לוח זמנים. ב-1987 הקיפה OCA 4,000 עובדים ו-500 כלי רכב, היא נתנה את כל שירותי השליחויות וההפצה ואף השתמשה בסיסמא OCA-SIMPLE (פשוט), שהופקה על מדבקה ששווה \$ 1 ומקודדת בבר-קוד. ב-1992 הוקם גוף לאומי CNCT עם סמכויות לתיקון תקנות וקביעת הסדרם בענף, ו-ENCOTEL הוחלפה ב-ENCOTESA ואחר כך בחברת הדואר של ארגנטינה. בסוף 1997 הקימה OCA מחלקה בולאית, והנפיקה בול בערך של 1 פזה, שהוקדש לאמא טרזה, ואשר דמה ביותר לבול רשמי, וזו היתה מטרת החברה. הדימיון בין שני הבולים היה רב, פרט לטעות אחת של OCA: בחומר ההסברה שנלווה לבול צויין שאמא טרזה נולדה בבולגריה, שעה שלמעשה נולדה בסקופיה שבמקדוניה, להורים אלבנים.

מותר ואסור

הוויכוח שניטש עתה, האם רשאית OCA להנפיק בולים עבור שירותים אלה. האיגוד הבולאי העולמי, נאמן להגדרתו, אינו מכיר בבולים אלה כבולים לכל דבר. בקונגרס הפילטלי הארגנטיני, בשנת 1988, הוחלט, כי דברי דואר המופצים על ידי חברות פרטיות, אשר אושרו על ידי רשויות הדואר, בין אם בולים או מדבקות, יכולים להיכלל באוספים בהתאם לסעיף 3.2 של תקנות הפדרציה הבולאית הבינלאומית (F.I.P.) בהחלטה אחרת נאמר, כי כל עוד השירותים החדשים נתונים לפיקוח ומעקב של המדינה, הרי שמנקודת מבט בולאית אין נשקפת מכך סכנה. לדברי OCA, הנפקת בוליה היא שלב במאבקה של החברה בשוק התחרותי של שירותי הדואר. אין ספק שהוויכוח בשאלת ההנפקות הפרטיות עוד יגבר וכי לדעת מחבר המאמר, המילה האחרונה היא בידי האספנים עצמם.

"הרשות להנפיק בולי דואר היא, אך ורק, בידי רשויות הדואר". קביעה זו כלולה בהחלטות הקונגרס של איגוד הדואר העולמי (UPU), שנערך בבריסל ב-1952. הדברים האלה, המובנים מאליהם, לא היו זקוקים לתזכורת אלמלא העובדה שלאחרונה מתפשטת תופעת הדואר הפרטי, זה העוסק בהעברת דברי דואר ודפוס ומנפיק בולים לעצמו.

כולם אבלים

בעיתון הארגנטיני REVISTA F.A.E.F, מחודש ספטמבר 1998, מופיעה כתבה בנושא זה מאת חוליו סיזר שאנו. לדבריו, עם מותן של אמא טרזה והנסיכה דיאנה, החלה פולשת לבולאות העולמית, מעין חרדה, שהתבגרו עליה על ידי הנפקות בולים חדשות. כמעט כל שירותי הדואר בעולם נראו אבלים במותן של שתי נשים אלה. הנפקות כנות יצאו מאותן ארצות שהתאבלו באמת על השתיים. הארצות האחרות ביקשו להגדיל את הערך הבולאי של הנפקותיהן, בעיקר בבריטניה ובכמה ממושבותיה, שנעשו בשעתן לכבוד נשואי הנסיך צ'רלס ודיאנה, במהלך חייהם. ארגנטינה, הגיבה ממרחקים, מכרה בולים לאספנים וכולה ציפייה, לתוצאות טובות ובצדק. אווירת הציפייה נקטעה לפתע על ידי מודעה שהופיעה בעיתון ודואר שהוצף בתדפיסים שנשלחו לכמה אספנים נודעים. מדובר בחברה פרטית שפתחה במיבצע להפצת בול מנוקב לזכרה של אמא טרזה מכלכותה. בלי להכנס כרגע לנסיבות ולזכות החוקית של אותה חברה לפעול כפי שפעלה, אין ספק שלמעשה היתה לכך השפעה בריאה על השוק המקומי כפי שנסיב, מדובר בחברה ארגנטינית בשם OCA (באנגלית - Argentine Coordinating Organization ארגון התיאום הארגנטיני).

אין התפתחה OCA

תומס קאלוס ואנטוניו חזוה הקימו את החברה ב-7 באוקטובר 1957 ופעלו בעיר קורדובה. בראשית דרכה, פעליה החברה כשירות מהיר, ישיר, ובטוח, בין תעשיות קייזר ארגנטינה - IKA לבין לקוחותיה וספקיה בעיקר בבואנוס איירס. החברה העבירה עבורה את דברי הדואר והחבילות בכל אמצעי ההובלה האפשריים, כולל מטוסים ורכבות. ב-1962 הגבירה OCA את אחיזתה בקורדובה, בואנוס איירס ומספר ערים אחרות בארגנטינה. בשנות ה-70 עשה שירות הדואר הרשמי מאמצים לייעל את השירות ולשלב בו אמצעים מודרניים. ב-1 בינואר 1974 הוקם שירות הדואר והטלגרף של ארגנטינה (ENCOTEL), גוף בעל אוטונומיה ועצמאות בקבלת החלטות. אז גם נקבע

לכבוד חגיגות המאה קיימה האגודה תערוכת פריטים נבחרים מאוספי החברים. חוברת עם פריטים מצולמים בצבע נמצאת בספריית ההתאחדות.

בולי בריטניה של המאה ה-19

ספר בשם זה, שהגיע לספריה כולל צילומי צבע של תחרות עיצוב הפני-השחור, חלקי גיליונות של מס' 1, 2 ו-3, ניסיונות דפוס ובולי הסדרות המאוחרות יותר, הרפורמה של רולנד היל, כיצד תוכנן ונולד בבול הראשון, מעטפת מלרדי (כולל קריקטורות), חיי הפניה השחור, החותמות המוקדמות וניסויים שונים, ילדי הפני השחור, בולי הבלט הראשונים, בולי השקע ועוד.

קטלוג מעטפות יום ראשון של תאילנד - 1977

הדואר התאילנדי התחיל להפיק מעטפות יום ראשון באוקטובר 1961. הקטלוג הנ"ל מביא בצבע מלא, את כל מעטפות היום הראשון מאז, את כל החותמות שעל מעטפות היום הראשון, כולל המיוחדות, עם ציור מתאים לנושא הבול ולסדרה. בקטלוג גם מעטפות מצוירות מיוחדות שהונפקו לאירועים שונים, ללא קשר להופעת בולים, אלו הן מעטפות שיש להדביק עליהן בול. החותמות הן בדרך כלל חותמות אירוע.

קטלוג בולי תאילנד 1997

הקטלוג הוא בצבע מלא בתאית ובאנגלית. בולי תאילנד מעניינים ואיכות הדפסתם מעולה בדרך כלל. למרות העלויות העצומות במחירי בולים רבים של מזרח אסיה (ובראשן סין) - מחירי בולי תאילנד עדיין נמוכים, ומדי שנה מונפקים 40 - 50 בולים בלבד. פרק שימושי במיוחד הוא פרק גיליונות הזיכרון. בעשור האחרון עקב תערוכות בולים, הונפקו פריטים מיוחדים שקשה להבין את תיאורם מקטלוגים כללים.

הספריה הבולאית של התאחדות בולאי ישראל

פתוחה לקהל בימים ג' וה'

בשעות 16:00 - 19:30

השאלת ספרים רק לחברי ההתאחדות

רחוב פינסקר 2, תל אביב, טל' פקס 03-6295547

ספר חדש

בולי הדפס רכב B.L.P למעטפות דואר

1921-23

מאת ברונו ברבקובי (220 עמ') באיטלקית, הוצאת פילסטה איטליה 1979.

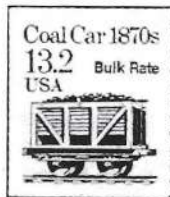
בסוף 1920 הקימה ממשלת איטליה משרד להנפקת "מעטפות - מכתבים דוארים", שנועד ליצור הכנסות עבור התאחדות ועדות הסיוע לחיילים חולים, פצועים ונכים. למשרד זה הוענק זיכיון בלעדי למכירת פרסומת ע"ג מעטפות

וגלויות דואר מיוחדות. על הגלויות נשמר החלק האחורי להתכתבות הפרטית. הקהל הרחב היה מקבל את הגלויות בבתי הדואר, ובעת המסירה היה פקיד הדואר מדביק עליה בולים עם הדפס רכב מיוחד B.L.P (BUSTE-LETTERA POSTALI), שמחירם היה נמוך יותר מתעריף של גלויות הדואר הרגילות. כך, לקוח הדואר הרוויח וכספי המפרסמים הגיעו ברובם לארגוני הסעד לחיילים. הספר עוסק במחקר לעומק של מאות התשניות של הדפסי הרכב וגם בקטלוג של כל סוגי הפרסומות ע"ג הגלויות. בשנים האחרונות יש ביקוש גדול, בקרב אספני הנושאים, לגלויות B.L.P עם פרסומות. למרות אי ידיעת השפה האיטלקית, מספר תמונות (חלקן בצבע) וטבלאות שונות מקילות על איתור נושאים כמו: יין, בירה, אופנה, שיט, תרופות, ממתקים, בדים, רהיטים, ציוד חשמלי, מנורות, לילה, יציקות ברזל, כלים סניטרים ומדעיים, נפט ודלק למכוניות, שוקולד, משקאות שונים, בתי מלון, שמן, מוצרי בשר, משחות, בנקים, מכוניות, בתי קולנוע, חברות ביטוח, מכוני הרזיה, כלבים, בתי קפה, לוטו ועוד.

100 לאגודה הבולאית הלאומית הבריטית

העיתונאי פרד מלוויל ייסד, כנער, בנובמבר 1899, את Junior Philatelic Society-JPS, האגודה עבור הנוער הבולאי דאז. כאשר עלה הגיל הממוצע של החברים, השם שונה לאגודה הבולאית הלאומית, שהיא כיום האגודה הגדולה בבריטניה, עם אולם בסיסי של לונדון. המפגשים נערכים בכל שבת שנייה בחודש, פרט לאוגוסט. בכל פגישה יש תצוגה והרצאה ולפניהו מכירה פומבית של כ-400 פריטים של החברים, ומכירת בולים, מעטפות, ספרות בולאית. שטח גדול נתפס על ידי הספרייה הבולאית הנודעת NPS Philatelic Library - שהיא מתחרה בספריות הבולאיות הגדולות בעולם. הספרייה פתוחה 3 ימים בשבוע, וגם בשבת של המפגש החודשי. לאגודה דו-ירחון בשם STAMP LOVER. האגודה מקיימת שירות "מחברת החלפה" (רק בתוך בריטניה) ומחזיקה גם חנות לציוד בולאי וספרות במחירי הנחה.

עולם הרכבות של אלכס פרנקל

בול אמריקני בעל ערך נמוך, למשלוח דברי דואר גדולים. בתמונה קרון פחם משנת 1870.

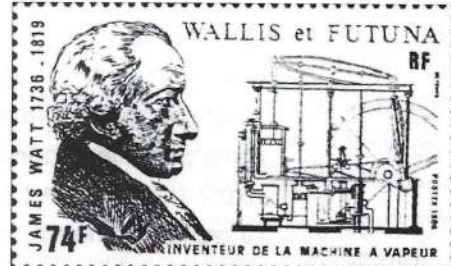
מאת שבתי רביב

אחד האוספים שזכה להצלחה ולמדליה בתערוכה אשקלון 50, נקרא עולם הרכבות. האספן - אלכס פרנקל, בן 18, עולה חדש-ותיק מרוסיה (עלה ב-1991). בשיחה עמנו סיפר:

"בילדותי שמעתי מסבי סיפורים רבים על הרכבות בברית המועצות. סבי שירת בצבא האדום במלחמת העולם השנייה, במחלקת הבינוי של שירות הרכבות הצבאי. שמעתי ממנו על סלילת מסילות באיזורים רחוקים, על בניית גשרים מעל נהרות סואנים והדמיון שלי ניצת. התאהבתי בנושא. בגיל 10 התחלתי לאסוף בולים ופריטים

קטר קיסר מודרני על בול הונגרי.

הממציא הבריטי ג'יימס וואט (1736-1819) שבנה את קטר הקיסר הראשון, על בול של וואליס ופוטונה.

קרונות נגררים בידי סוסים, משנת 1876, על בול של איי מאן.

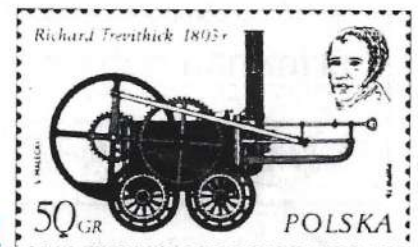
בנושא זה. במשך השנים האוסף התרחב ואשתקד כבר העזתי להציגו בתערוכה באשקלון, מקום מגורי משפחתי."

אלכס כיום הוא סטודנט במחלקה לאווירונאוטיקה וחלל בטכניון בחיפה. "נושא קשה מאוד", הוא מודה. משפחתו גרה באשקלון ואביו מרצה למתמטיקה במיכללת שער הנגב.

אלכס מסביר, שרשת הרכבות במדינות חבר העמים כיום אינה בהיקף המתבקש במדינות רחבות ידיים אלה. גם הרכבת התחתית במוסקבה, גאוות המוסקבאים, היא ברמה נאותה במרכז העיר ופחות יעילה בפרברים. האיסוף העסיק את אלכס לא מעט, אם כי לאחרונה, לקראת הלימודים בטכניון, נותר לו פחות זמן פנוי לעסוק בתחביבו. לשאלתנו אם הוא חושב להציג את האוסף בתערוכה בינלאומית הוא אומר: "כדי שהאוסף יהיה ראוי לתצוגה בינלאומית יש לעדכן ולהחליף חלק מהחומר. הפריטים הדרושים לכך כבר רובם בידי אבל אני זקוק לזמן פנוי, מצרך יקר המציאות אצל סטודנט בטכניון."

חיידק האספנות כבר לא ירפה ממנו. לאחרונה החל לפתח אוסף חדש - ארה"ב - כרונולוגיה, נושא שיש בו חומר עצום רב ובניית אוסף תמאטי תהיה מלאכה לא קלה.

בול פולני לזכרו של ריצ'רד טרביצ'יק, שבנה קטר שסחב 5 קרונות ובהם 10 טונות ברזל 70-נוסעים, ונסע במהירות של 5 קמ"ש.

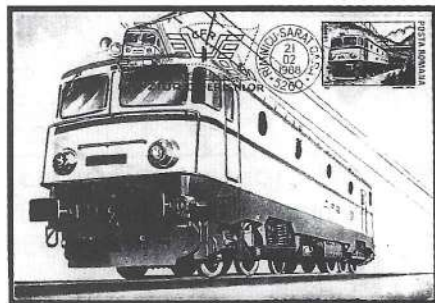

בול אירי לתשלום עבור שיגור חבילה ברכבת.

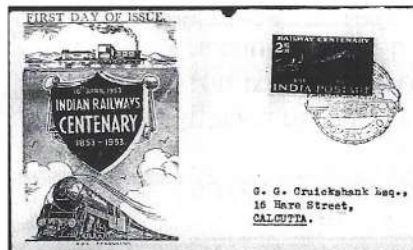
ב-1960 ציינה גרמניה 125 שנה למסילת הברזל הראשונה שלה.

ב-1953 ציינה הודו
100 שנים לחנוכת
קו הרכבת הראשון,
מבומביי לתאנה.

חנוכת מסילת החוף של רכבת ישראל, 1953.

מכתב שנשלח
מקנזאס אל חברת
האחים שרר בשיקאגו,
ב-1901. חברה זו
עסקה בשילוח סחורות
למזרח ארה"ב.

בול וחותמת בריטיים
במלאת 150 שנה
למותו של גורג'
סטפנסון שבנה
מסילת ברזל בין
סטוקטון לדרלינגטון
באנגליה. הקו נחנך
ב-1825.

הבולאי הבלגי-, פרנק דניאלס,
השיקו את שני הבולים הדו-
לאומיים החדשים, המוקדשים
לצייר הבלגי ג'יימס אנסור, במלאת
50 שנה למוות ולרגל הכרזת בלגיה
על שנת 1999 כשנת ג'יימס אנסור.
שמואל לחמן אמר, כי זו ההנפקה
המשותפת הראשונה עם מדינה
מהאיחוד האירופי, וכי הוא מקווה
שזו תסלול את הדרך להנפקות
משותפות נוספות. פרנסין ווקשטוק

הושקו בולים משותפים

שגריר בלגיה בישראל-, מארק
גליין, יו"ר מועצת רשות הדואר-,
שמואל לחמן, יו"ר הדואר
והטלקומוניקציה של בלגיה-,
פרנסין ווקשטוק, מנכ"ל רשות
הדואר בפועל-, אברהם מנצורי,
מנכ"ל משרד התקשורת-, דני
רוזן, מנהל השירות הבולאי ברשות
הדואר, ינון ביילין, ומנהל השירות

הוסיפה בעברית שוטפת, כי הנפקת הבולים המשותפת של
ישראל ובלגיה מבטאת את הידוק הקשר בין שתי המדינות.
על הבול מופיע תקריב מצוירו של ג'יימס אנסור (1860-1949)
החדר האהוב עלי. בתמונה המקורית, צייר אנסור חדר בביתו,
ובחדר קיר שעליו תלויות תשע תמונות, אחת מהן הינה תמונת
דיוקן של אנסור עצמו, שצוירה בידי צייר בלגי נודע אחר, איזידור
ורהידן, ואותה אנסור "ציטט". בתקריב שעל הבול מופיע דיוקנו
של אנסור מפרי מכחולו של ורהידן שהועתק מחדש על ידי
אנסור. התמונה השלמה מופיעה על מעטפת היום הראשון של
הבול.

התמונה החדר האהוב עלי שוכנת דרך קבע במוזיאון תל-אביב.
התמונה הוענקה למוזיאון תל-אביב במסגרת אוסף יצירות של
אנסור בידי שני אספני אמנות בלגיים, מוריס לוין ואוסקר פישר,
שפעלו בקרב הקהילה היהודית באנטוורפן למען הקמת המוזיאון.
הבול הישראלי בערך נקוב של 2.30 ש"ח; הבול הבלגי בערך של
17 פרנק, הבולים עוצבו בידי מעצבי השירות הבולאי הבלגי.

משמאל לימין: שמואל לחמן - יו"ר רשות הדואר, דניאל רוזן - מנכ"ל משרד
התקשורת, פרנק דניאלס - מנהל השירות הבולאי הבלגי, אברהם מנצורי -
מנכ"ל רשות הדואר בפועל, מרק גליין-, שגריר בלגיה בישראל, מחזיקים
בתמונת 2 הבולים - הישראלי והבלגי, ינון ביילין - מנהל השירות הבולאי,
פרנסין ווקשטוק-, יו"ר הדואר של בלגיה וגב' קנינגסמן - יו"ר אגודת הידידות
ישראל-בלגיה.

נורבגיה - פרחי חורף (מן המנין - 3);
דגים וציוד דיג (קונטרס של 8 מדבקות);
המצאות נורבגיות (2).

סלובקיה - יום הבול.

סן מרינו - 400 שנות אופרה (תת גיליון
של 16 צמדים; אליפות העולם בגלישת
אוויר (2)

ספרד - הכפר אליאור - מנוקה; 30
לאקדמיה האולימפית הספרדית; 50
להצהרה הבינלאומית על זכויות האדם
(2); ספרד 2000 / סוסים (6 צמדים).

פורטוגל - חתן פרס נובל לספרות חוזה
סרמאגו (גל"ז).

פינלנד - נהג המירוצים האקינן (גל"ז);
ציפורים ודגים (מן המנין) - מדבקות ללא
עריך; 100 לתנועת העבודה; ידיות
(קונטרס של 6).

צ'כיה - הפקת הבולים בצ'כיה (1 +
קונטרס של 8 ו-4 מדבקות לכבוד תערוכת
ברנו 2000).

צרפת - 150 לבולי צרפת הראשונים
(קונטרס של 5); 150 לבית החולים
הציבורי בפאריס.

קוראטיה - 700 ליסוד הבישופות של
שיבניק; ביקורו השני של האפיפיור
לקוראטיה

רומניה - פרחים (4); אמצעי תעבורה (7);
50 להצהרה הבינלאומית על זכויות האדם;
ליקוי חמה; המאה ה-20 (5); מגדלורים
(4).

שוודיה - שנת הארנבת (4 צמדים ללא
עריך); מטבעות (ללא עריך); ביצי פסחא
(2 ללא עריך); 100 לתנועה
הקואופרטיבית (ללא עריך).

שווייץ - 150 לדואר שווייץ; פנגווין הדור
(2); איגוד הטלקומוניקציה הבינלאומי
(2); 125 לאיגוד הדואר הבינלאומי (4).

פרלמנטים של מדינות הרפובליקה;
ספורט/מירוצים (3); 100 להולדתו של
אריק קסטנר.

דנמרק - עצים נשירים (4 + קונטרס של
10); לוויין; קווי גלים (מן המנין); המלכה
מרגריטה ה-2 (מן המנין, 2); קונטרס מן
המנין (8).

הולנד - מטבע הירון; חיות בית (3);
קומיקס (גל"ז של 2), ילדים (3 + גל"ז של
2).

ותיקן - מסעות האפיפיור יוחנן פאול ה-2
(6).

יוגוסלביה - 800 למנזר צ'לנדרי (4); 75
למוזיאון הדואר והטלגרף בבלגרד (2);
המפגש ה-3 של משרדי הדואר
והטלקומוניקציה במדינות דרום-מזרח
אירופה.

לטביה - מראות ריגה; נשיא ליטא יאניש
קקסטטה 1922-1927; 80 לבול
הלטבי הראשון; 80 להכרזת
העצמאות הראשונה.

ליטא - 200 להולדת המשורר אדם
מיקייביץ.

ליכטנשטיין - אירופה/פארקים ושמורות
טבע (2); מראות הכפר (3); לנסיכות
מונקו - הנסיך רנייה ה-3 (מן המנין -
3).

אוסטריה - אגדות ומיתוסים אוסטריים;
אליפות העולם בסקי של הארצות
הנורדיות.

איי מאן - 125 ליסוד המכון המלכותי
לסירות הצלה (6); אירופה/ שמורות טבע
ופארקים (2); תיבות דואר (6).

איטליה - המורשת התרבותית/ 400
להולדת המלחין ג'אן לאנצו ברניני; 150
לאמנסיפציה של ולדזי.

אירלנד - אהבה (1 + גל"ז של 3); אמנים
אירים (3); ציפורים (מן המנין, תת גיליון
של 15 צמדים).

אנדורה - מסאנה - סמלי העיר (ללא
עריך).

אסטוניה - 200 להולדתו של הבלשן
האסטוני פרדריק רוברט פאלמן.

בולגריה - ברכות (4); 100 להולדת הסופר
דימיטר טאלב; 90 להכרזת העצמאות של
בולגריה, גחליליות ופרחים (4); המשורר
קריסטו סמירננסקי; 50 להכרזה
הבינלאומית על זכויות האדם; 450
להולדת הפילוסוף - מתמטיקאי גורדזה
ברונו.

בלגיה - טבע/תנשמות (4).

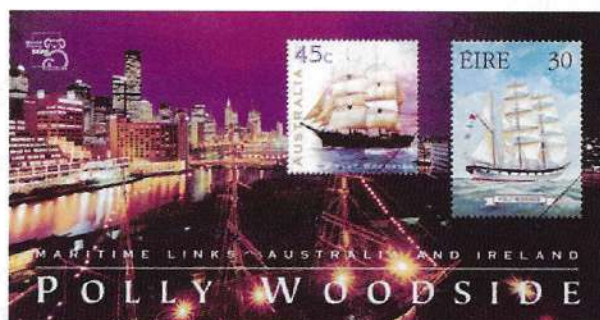
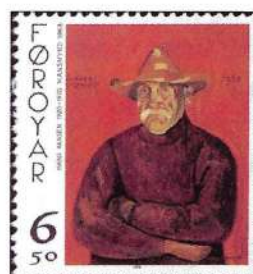
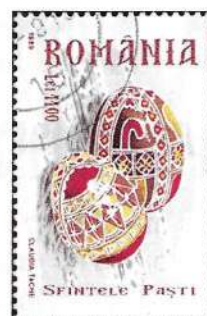
בריטניה - המלכה אליזבת ה-2 (מן המנין,
קונטרס של 4 ללא עריך); מילניום/סיפורי
מטיילים (4); המלכה אליזבת ה-2
(קונטרס יוקרתי - על ידי 5 מדפיסים,
בולים ללא עריכים); מילניום/סיפורי חולים
(4); המלכה אליזבת (מן המנין - 4).

גרנסי - המלכה אליזבת והמלכה האם
(10 צמדים); 100 לטביעת האוניה
סטלה/100 לאיגוד הדואר הבינלאומי (גל"ז
של 2).

גרזי - סחלבים/פרק 4 (6 + גל"ז);
אירופה/שמורות טבע ופארקים (4).

גרמניה - השנה הבינלאומית של הקשיש;
1,100 לעיר ווימאר; 500 להולדתה של
קתרינה פון בורה, רעייתו של מרטין לותר;

הנפקות בח"ל

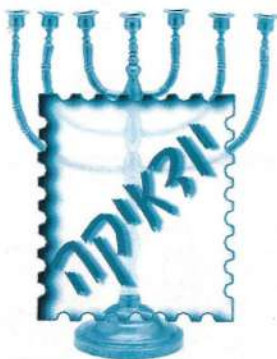

למשל הגליונית האחרונה עם יצירת שאגאל, צבעונית ומרשימה, שאספני יודאיקה רבים, למשל, היו בחפץ לב מצרפים אותה לאוספיהם. אבל כאמור, טעים אך לא "כשר".

ברומניה - גרשווין, בירנבך והיימוביצי'

אין צורך להתעמק יתר על המידה כדי לנחש שחיימוביצי' ובירנבך אכן יהודים הם שלא לדבר

על גרשווין המלחין והפסנתרן - יהודי מאז לידתו. האמת שאין לנו מידע רב על יהדותם של שני האישיות הראשונים שהזכרנו. כל הידוע לנו הוא שחיימוביצי' הוא מתימטיקאי רומני-יהודי ששמו הוזכר באחרונה בחותמת אירוע רומנית שהוטבעה בבוקרשט ב-4.11.98, לכבוד 3 מתימטיקאים גדולים ברומניה. היינריך בירנבך הוא השם היהודי השני שהופיע בסוף שנה שעברה בבולאות רומנית, במסגרת ההנפקות לכבוד תערוכת בולים

מאת אריה לין

אולי טעים - אך לא כשר

ידוע הסיפור על אותו אספן בולים מזוייפים שהתאכזב מאוד כשברבות הימים התברר לו שרבים מן הזיופים שלו היו דוקא אמיתיים...

יש להניח, שהגברת שמגירותיה מלאות בתכשיטים, מהם חיקויים רבים, דווקא תשמח, אם יתברר לה, כשכמה מן החיקויים הם דוקא אמיתיים. בבולאות יש גם אפשרות שלישית. נוסף לאמיתיים וחיקויים (זיופים). שכן אצלנו יש גם בולים "דמיוניים" ולגבי המהדרין יש גם בעיית "הכשרות". כלומר, כאלה שמצבם

הופכם לבלתי מתאימים, למשל לתצוגה. הכוונה לבולים ממלכתיים ותיקניים למשלוח דואר, אך אינם מוכרים על ידי הממסד הבולאי, משום שהופיעו למטרות ספקולטיביות למשל. לגבי הבולים המזוייפים, או המוחרמים, יש נסיבות מקילות, שכן החזקתם נעשית לעיתים בתום לב. לא כן במקרה של בולים מקבוצת "הדמיוניים", שההסבר היחיד להחזקתם הוא בורות. בולים בלתי מציאותיים אלה באים תחת הכותרת:

זה אולי לא כשר-אבל טעים.

את ההקדמה הארוכה הבאנו אך ורק כדי להציג בפני הקורא שתי דוגמאות, ממקור אחד, העונות לכותרת כתבה זו.

שתי הדוגמאות הן בתחום היודאיקה. מצאנו לנכון להזכיר דווקא במדור זה, בבחינת "ירצו יאכלו, לא ירצו - לא יאכלו".

הבולים של טובה

מדובר בגליוניות זיכרון מתוצרת פרטית בשם רפובליקת טובה, שאכן היתה כזאת, אולם ב-11 באוקטובר 1994 סופחה לברית הרוסית. הבולים הראשונים של רפובליקה זו, שהיא כיום חלק מצפון מונגוליה, הופיעו ב-1921, וב-1943 עוד הספיקה טובה להנציח את יום עצמאותה ה-22. אבל סידרה עצמאית זו היתה האחרונה בבוליה העצמאיים של טובה.

מאז פסקה עצמאותה של טובה, החלו רודפי בצע להנפיק מיני בולים תחת השם טובה ובאחרונה, ברוב חוצפתם, הם כותבים על חיקויים אלה טובה - רפובליקה בפדרציה הרוסית, לא פחות ולא יותר.

אך טבעי הוא שמדפיסי הבולים האלה, בוחרים בנושאים אטרקטיביים, שמושכים תשומת לבם של אספנים רבים,

גליוניות זיכרון מתוצרת פרטית בשם רפובליקת טובה

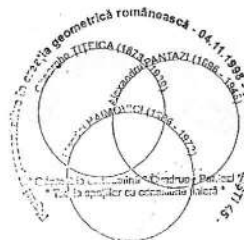
האחרונה הופיע דיוקנו בצורת בול מוטבע באיגרת בולאית. גורג' גרשווין הוא מוסיקאי נודע, יליד ארה"ב שהמחזמר שלו פורגי ובס זכה לאין ספור הצגות בעולם כולו. גרשווין הופיע בעבר במספר בולי דואר במספר מדינות ומעתה גם בחותמת אירוע רומנית.

גם לאבחזיה

הגליונית השנייה מאותו מקור היא זו שהופיעה בשם רפובליקת אבחזיה אחת היישויות בבריה"מ לשעבר, שאף פעם לא הוציאה בולים עצמאיים. אולם עתה, לפתע, יש בולים בשם זה. הגליונית צבעונית מאוד ומעוררת תשומת לב מירבית, שכן מציגה, בצורה קריקטוריסטית אמנם, את מוניקה לוינסקי היהודיה והנשיא האהוב ביל קלינטון. כל פירוש מיותר, וכאמור טעים אך לא כשר.

בהונגריה - חותמת ומגן דוד

דואר הונגריה הביא לאלבומינו חותמת אירוע חדשה, שהוטבעה לכבוד ביה"ס התיכון שם, גימנסיה על-שם היהודי סנדור אלטלנוס. בחותמת - מגן דוד וספר פתוח.

Carte poștală

הבול וחותמת האירוע לכבוד 3 מתמטיקאים ברומניה, ביניהם חיימוביץ' היהודי.

שהיתה בבוקרשט לכבוד 140 שנה לבולי רומניה הראשונים. היינריך בירנבך הוא בולאי מפורסם ברומניה, סופר בולאי ושופט בתערוכות בולים. כאמור, במסגרת ההנפקות בתערוכה

הבול הרומני נושא דיוקנו של היינריך בירנבך והחותמת לכבוד תערוכת בוקרשט.

עמותת בולאי חיפה מדווחת

תכנית פעולות

הרצאה של קלמן בר אילן בנושא: בולי זיכרון ועצמאות ישראל.	18.4.99
ערב חליפין	24.4.99
ערב חליפין	2.5.99
ערב חליפין	9.5.99
הרצאה של ד"ר הדי פייבל בנושא: חיטוי מכתבים (נדחה מ-21.2.99)	16.5.99
ערב חליפין	23.5.99
ערב חליפין	30.5.99
ערב חליפין	6.6.99
הרצאה של הלל ירקוני בנושא: דואר ימי.	13.6.99
ערב חליפין	20.6.99
ערב חליפין	27.6.99
מכירה פומבית לחברים	4.7.99

במשך חופשת הקיץ יולי-אוגוסט יתקיימו הפגישות בימי ראשון.

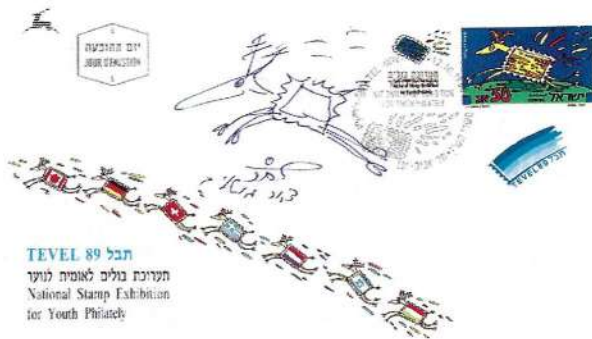
כתובת העמותה: רח' הרצליה 24, חיפה.

מוניקה וקלינטון מכבים על גליונית צבעונית שהמזייפים ייחסוה לרפובליקה האבחזית שאינה קיימת.

קריקטורות בבולי ישראל

מאת ינון ביילין

הצבי הדוהר של הדואר - הציור של דרור גוטליב

התרשים בשובר "עונה" לתמונה הנוצרת על ידי הצבי.

כאשר הוחלט לציין 450 שנה להולדת הסופר הספרדי הגדול סרוונטס, נזכרתי בקריקטורה של זאב (י.פרקש) אשר צוירה כאשר הוצג בזמנו בארץ המחזמר האביר מלאמנשה, בהשתתפות שמואל רודנסקי ז"ל וגדעון

כיבוש הקסטל - הציור המפורסם של אריה נבון.

בישראל, כמו במדינות אחרות, תופסת הקריקטורה על גבי בולים מקום נכבד בשנים האחרונות. הסיבה לכך היא הרצון לגוון את נושאי הבולים ועיצובם. במונח קריקטורה, בלקסיקון אנציקלופידי חדש מאת דוד שחם, נאמר שם בין היתר (עמ' 461): "רישום או ציור המבוסס על עיוות צורתו של האובייקט..."

הקריקטורה מבקשת בד"כ להפנות את תשומת הלב של הצופה לתכונות נועזות באובייקט המצויר. ואז היא דומה לאמנות הסאטירה... ולפעמים אין היא מבקשת אלא לשעשע ולהצחיק ואז היא מתקרבת יותר אל הומור. יוצרים שונים באמנות הקריקטורה נוהגים לעצב דמות אופיינית המייצגת תכונה, קבוצה אתנית, מדינה וכד'..."

כבר בבולי תערוכת ירושלים 1973 ניתן היה לראות קווים קריקטוריסטים שהציגו הומור ישראלי. גם שלושת בולי בריאות האדם (1994) הציגו באיור הומוריסטי 3 מאפיינים של שמירה על הבריאות.

את בול תבל 89, תערוכת הבולים הלאומית לנוער, אפשר לראות כבול עם יסודות קריקטוריים. הוא מלא חן, יש בו תמונה של צבי הדואר בצורת בול וגם

פעילות גופנית - מתוך הסידרה בריאות האדם.

ניסו להעביר את המסר באופנים שונים של הסברה ידיקטית, איומים והפחדה, ענישה והתראה. הקו החדש שבחרנו הציג בקריקטורות 3 סיבות שכיחות לתאונות הדרכים. המאפיין הקריקטוריסטי של המסר בבולים משך אליו ביקורת מעטה אבל אין ספק שהבולים הטיבו למתוח ביקורת באופן סאטירי על תכונות הנהג הישראלי.

קונטרס בולי שרוליק - של דוש.

לנהוג לא לשתות - מתוך סדרה בנושאי תאונות דרכים.

זינגר ייבדל לחיים ארוכים. לבקשתנו, צייר זאב מחדש את הקריקטורה כך שתתאים לבול, והוסיף עליה את טחנות הרוח. דון קישוט וסנשו פנשה צוירו על ידי אמנים אין ספור ברחבי העולם. אולם אין לי ספק, שבקריקטורה אשר בבול הישראלי הצליח האמן לשקף את ההומור של סרוונטס, אשר בא לידי ביטוי לא רק באיפיון הקריקטורה של גיבורי הספר, אלא אף באיפיון הקריקטורי של בהמותיהם.

בשנת 1997 החלטנו להתמודד עם תאונות הדרכים בדרך בולאית חדשה. עד כה

איך עלה איש לאמנשה על הבול?

הרעיון להנפיק בול של דון קישוט וסנשו פנסו עלה בשירות הבולאי, לאחר הופעת הביקורת במעריב מיום 16.5.67 על המחזמר איש לאמנשה, בתיאטרון גודיק, בכיכובם של גדעון זינגר ושמואל רודנסקי. הביקורת אוררה בציור של זאב.

דון קישוט (גדעון זינגר), סנשו פנסו (שמואל רודנסקי), אלדונזו (בתיה אוסטרובסקי), באיור של זאב שליווה את ביקורת מעריב על המחזמר איש לאמנשה.

בשלב הבא נעשתה ההתאמה הראשונה לבול: השחקנית מהתמונה והוספה טחנת רוח בסגנון הולנדי עם בסיס רחב. בשלב הסופי, שלב הבול, תוקנה טחנת הרוח מהולנדית לספרדית – בעלת בסיס צר.

הגירסא הראשונה – טחנת רוח הולנדית עם בסיס רחב.

הבול הסופי – טחנת רוח ספרדית עם בסיס צר.

מהביטויים הגראפיים המובהקים ביותר של קרבות מלחמת השחרור. כאשר פנינו לאריה נבון ז"ל לקבל את ברכתו ואישורו להנפקת הבול עם יצירתו, הוא כבר לא היה בקו הבריאות וחתימתו היתה ביד רועדת מאד. כעבור זמן קצר ביותר נפטר האמן, אך הוא ידע שפרי עבודתו יונצח לדורות על גבי בול ישראלי. הנפקת הבולים עם הקריקטורות הוכיחה כי שילוב של קריקטורה בהקשר הנכון, המינון הנכון ובזמן הנכון נותן תוצאות מצוינות. אני רואה בהנפקות הללו מחווה לדור האבות המייסדים של אמנות הקריקטורה הישראלית – זאב ודוש יאריכו ימים, ואריה נבון זכרו לברכה.

(*) מנהל השירות הבולאי

שנת החמישים למדינה התקרבה, וחיפשנו נושא לבול אשר ילווה את השנה המיוחדת וגם יבטא שמחה ולא יהיה "כבד" מדי. נזכרתי, כי בעשורים הראשונים למדינה ליוותה דמותו של שרוליק של דוש (ק.קרוש) את המדינה כסמל שלה, ודמות זו הפכה לנכס צאן ברזל של התרבות הישראלית. דוש עיצב, לבקשתנו, את הדמות תוך התאמה לבול – שרוליק מגיש פרח למדינה המיוצגת על ידי דגל ישראל. הבול שהונפק כבול מן המניין יצא מלא חן, עם איזכור למאפיינים היסטוריים

ישראל נקיה – ציור של אסף ברג.

בול לכבוד תערוכת הבולים ירושלים 1973

כנס בולאי ישראל 1998

כובע טמבל, סנדלים) ועם חיור אופטימי אל העתיד. הנצחת מלחמת השחרור בבולי ישראל היתה משימה קשה ביותר. ברור שלא ניתן היה להנציח כל קרב וכל חזית. אין גם צילומים רבים שמאפיינים אירועים ספציפיים, כמו הצילום המפורסם של הנפת דגל הדיו באילת, אשר אכן נכלל בבול חזית הדרום. לאחר לבטים, חיפושים והתייעצויות הגענו לתפיסה הבאה: מלחמת השחרור תיוצג על ידי שלושה בולים, אשר ייצגו את חזית הצפון, חזית הדרום ואת הקרב על ירושלים. מצאנו לנכון לקשור את ימי מלחמת השחרור לימינו אלה, ולהראות את המקומות כפי שהם נראים כיום: צפת, אילת והדרך לירושלים. מאז היותי ילד בתקופת מלחמת השחרור, לא יכולתי לשכוח את הקריקטורה כיבוש הקסטל של אריה נבון. ההאנשה של הר הקסטל כשלאשו כובד גרב (כולם לבשו את בחורף כובעי גרב – מבוגרים, חיילים ותלמידים) היה

סקיצות של בול יום הבולאות שהופעתו נדחתה לסוף שנת 99. הסקיצה הסופית היא השמאלית

חוטי ברש-בולי דיזינגוף

בולים-ישראל וחו"ל - מכירה, קניה, הערכה
מטבעות ושטרות אלבומים ואביזרים המבחר הגדול בארץ!!
דיזינגוף סנטר ת"א חנות 420,
טל. 03-5251552, 03-5715228, פקס. 03-5715228.

נציג קטלוג PHILEX (בגרחנית)

PHILEX 1999
YOUR ISRAEL SPECIALIST
H.S. PHILA (FORMERLY URY SHALIT)
ה.ש. פילא בע"מ, ת.ד. 4933 ת"א 61040,
טל. 03-5177466, 03-6957652, פקס: 03-5178100

בולי רומנו

למכירה בולי אנטרטיקה, פוקלנד, סאוט-ג'ורג'יה,
נושאים, ציפורים, אוניות, אומנות וכדור-רגל.
ניתן לעשות הזמנות בדאר.
סוכנות בלעדית לאביזרי בולאות LINDNER
מען 03-5463664, ת.ד. 23274, חנות 03-5282790

חדש- בית טוב חדש-

בולים בכל הנושאים בכמויות מ-50 עד 500
מהיום למחר. בשעות הערב 03-5535313
E-mail: bait_tov@aquanet.co.il
http://www.aquanet.co.il/vip/bait_tov
מעטפות למתנה מתוצרתנו ניתן להשיג ברשת הפנינג

בולי גלעדי

בולי ישראל, חו"ל ונושאים, מחירון לבולי ישראל 1998
בולי אוטונומיה פלשתינאית,
יבוא אלבומי (IMPORTA) והוויד
רח' אלנבי 76, ת"א, קומה ב', טל. 03-5163871

בולי חוגרבי

סוכנויות יבוא אביזרי בולאות ייצור אלבומי מעטפות,
בולי ישראל, יודאיקה, בולי אוטונומיה וכל מה שתבקש
מהעולם בבולים ומעטפות כולל מינויים.
שעות הפתיחה: 10:00-13:30, 16:00-19:00,
בימי שלישי אחה"צ - סגור, רח' פינסקר 5, תל-אביב,
טל. 03-5289012, פקס. 03-5251240

הספריה הבולאית של התאחדות בולאי ישראל

פתוחה לקהל בימי ג' וה' בשעות 16:00-19:30
השאלת ספרים רק לחברי ההתאחדות
קטלוגים (לפי ארצות ונושאים), מגזינים,
ספרות בולאית מהארץ והעולם. הכניסה חינם.

רח' פינסקר 2 תל-אביב קומה א'
ת.ד. 4523, ת"א 61045, טל./פקס. 03-6295547

בולי אדי

א. לופוביץ
פתוח: א'-ה' 10-17 שישי 10-14
רח' אחד העם 38 תל-אביב
טל. 03-5601068 (פינת רח' אלנבי 112)

אמניות

בולים, מדליות, מטבעות ושטרות
קניה, מכירה והערכה
בן יהודה 55 ת"א,
טל' 03-5220648, 03-5223905

ב.-אל פילטליקה בע"מ ת.ד. 4349 ת"א.

ילדים!
נא לדרוש את אריזות הבולים שלנו.
כמו כן אנו ממשיכים במיבצע להחלפת
בולי ישראל בסדרות בולי חוץ

בלוחנפלד חרטין

בולים - מטבעות - שטרות
אוספים ולוטים של בולים במחירים נוחים
רח' הרצל 49 - חיפה טל. 04-8623970

שניאור-בולים

מבחר בולי ישראל וחו"ל, שירות חדשות
לפי נושאים ומדינות, סוכנים לאלבומים
ואביזרי בולאות.
חיפה, יפו 40, טל. 04-8512134, פקס. 04-8246096

אוניסטמפס - קטלוג חנים

בולי גרמניה, אנגליה, שווייץ, צרפת, ישראל,
נושאים, יודאיקה ועוד.
במכירה פומבית הקרובה, במחירים זולים
ת.ד. 32120 תל-אביב 61320, טל. 03-5661077

בולי אשדוד

אוספי בולים ציטכו בע"מ
מכירות בולים מכל העולם
ציטרון אברהם
אשדוד, אזור י"א, רח' גלעד 21, טל. 08-8553111

אליק רינק

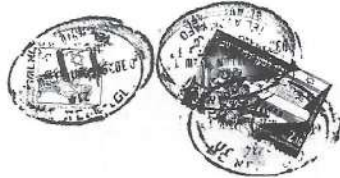
בולים ומטבעות וטלכרד
קונה ומוכר
רח' הס 4 פינת אלנבי 35, ת"א, ת.ד. 4124,
טל' 03-6297192, פקס. 03-5255131, מען: 03-5227922

מכתב למערכת

"למה החותמות מלוכלכות?"

אני מצטרף לתוכן מכתבו של מר א. ימיני, מקיבוץ סעד, שפורסם בעיתונכם, מס' 32, אוקטובר 1998. עובדי הדואר ממשיכים להשתמש בחותמות מלוכלכות וחותמות מיותרות, שמשמידות את צורת הבול. אודה לכם אם תפנו להנהלת הדואר שנית לבקש טיפול יעיל יותר נגד השמדת הבולים.

צבי בנגיס
רחוב קיש 7
נתניה 42248

שלוחות תודות

עבור תרומת בולים לנוער
* לאסתר ומשה קסירר
מתל אביב
* לד"ר רחל תאודור
מרמת השבים
* לדני פישר מתל אביב
* לאהרון אלכסנדר
מירושלים

* מציע בולים חתומים
מסקנדינביה, קנדה וישראל,
מעוניין בבולי ישראל
חתומים

Robert Rek
22 Frankolovska
Maribor 2000
SLOVENIA

רגילות (עם הצבי הדוהר, לא
תיירות).
זהר נוי 052-641769

* מציע מעטפות יום ראשון
של זאיר-אפריקה, תמורת
מעטפות יום ראשון מכל
מקום בעולם.
טל': 08-9465263
050-201309/יוסי

* מעוניין לרכוש מעטפות
מסחריות, או בולאיות,
מבויילות בבולי קלוסנדורף

בלתי חתומים של ארצות
שונות, תמורת בולי ישראל
חתומים או בלתי חתומים,
100 X 100. כמו כן מציע
קטלוגים לאומיים של
ארצות שונות.
ולדימיר פרלשטיין,
ת"ד 2222, עפולה 18100
טל' 06-6521729.

* אספן כללי (מתקדם)
מעוניין להחליף בולים טובים
על בסיס 50-50 או 100-
100. כל הפונה ייענה.
עלי רון. ת"ד 28171,
תל אביב 61281
* מעוניין להחליף בולים

SHOVEL No. 34
April '99
Bi-Monthly
Organ of the
ISRAEL PHILATELIC FEDERATION

Director General: Tibi Yaniv
Editor: Shabtai Raviv
Assistant Editor: Zohar Noy
Design & Graphics: Benny Chalili

2 Pinsker st. P.O.Box 4523
Tel-Aviv 61045, ISRAEL
Telefax: (972-3) 6295547
E-mail address: ipf@netvision.net.il
http://www.israelphilately.org.il
price: 12 Nis,
Yearly subscription 70 Nis

HIGHLIGHTS

- * Private mail service - A danger?
- * Stamp designers using cartoons.
- * New issues in Israel and world wide.

ד"ר ואלך מכירות פומביות
DR. WALLACH PUBLIC AUCTIONS

קניה, מכירה והערכת בולים מקצועית

עולם, מוקדמים, מנדט, קק"ל, שואה, יודאיקה, ישראל, שטרות
מסבעות, בולים, מעטפות, תולדות הדואר

החומחיות שלנו:

בולים מן המניין, קלוסנדורף, בולי הכנסה, הסכסוך הישראלי-
ערבי, יהודה-שומרון ועזה, הרשות הפלשתינאית

לקבלת קטלוג המכירה הפומבית נא לכתוב אלינו

דרך יבנה 17, ת.ד. 1414 רחובות 76113
טלפון: 08-9461010 פקס: 08-9464946
דואר אלקטרוני: dwallach@netvision.net.il

Israel Philatelic Federation Magazine

No. 34 ♦ APRIL 1999 ♦ Price 12 NIS.

New issues in Israel & world wide

Private Mail Service - A Danger?

התאחדות בולאי ישראל הכינה **דף מזכרת מיוחד** לכנס ה-12 של בולאי ישראל.

הדף הונפק במהדורה של 500 עותקים ומחיר הדף הוא 40 ש"ח.

כן נותרו למכירה דפי מזכרת שהוננו לכבוד תערוכת הבולים העולמית **ישראל '98**, מחיר הדף הוא 40 ש"ח, ודף מזכרת שהוכן לתערוכת הבולים **אשקלון '98**, מחיר דף זה 30 ש"ח. ניתן **לרכוש** את הפרטים הנ"ל בהתאחדות בולאי ישראל, ת"ד 4523, תל אביב 67045, או בטלפקס 03-6295547, להזמנה יש להוסיף 5 ש"ח דמי משלוח.

ברגע האחרון:

שווייץ הנפיקה בול לציון מסע הכדור הפורח

מסע הכדור הפורח, הראשון שהצליח להקיף את העולם, זכה לציון בולאי. דואר שווייץ הנפיק בול לכבוד ההישג הגדול בתולדות התעופה שאף נכנס לספר השיאים של גינס. מסעם מצית-הדימיון של ברטרן פיקאר ובריאן ג'והנס הונצח על בול בערך 90 פרנק שווייצרים והופץ בבתי הדואר של שווייץ החל ב-24 במרץ 1999. כידוע, נמשך מסעם המרתק של פיקאר וג'והנס 20 יממות וזכה לסיקור תקשורתי נרחב.